Κατὰ Μᾶρκον

Άρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ θεοῦ.

①ς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις, Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω 2 τὸν ἄγγελόν μου πρὸ¹ προσώπου σου, δς κατασκευάσει² τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν³ σου. Φωνὴ 3 βοῶντος⁴ ἐν τῆ ἐρήμῳ,⁵ Ἑτοιμάσατε⁶ τὴν ὁδὸν κυρίου: εὐθείας⁻ ποιεῖτε τὰς τρίβουςⁿ αὐτοῦ. Ἐγένετο 4 Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῆ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα⁰ μετανοίας¹⁰ εἰς ἄφεσιν¹¹ ἀμαρτιῶν. Καὶ 5 ἐξεπορεύετο¹² πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία¹³ χώρα,¹⁴ καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται,¹⁵ καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνη¹⁶ ποταμῷ¹⁻ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι¹॰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. Ἡν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος¹٩ 6

https://biblicaltext.com

¹ πρό, before (gen), before. ² κατασκευάζω, prepare, build. ³ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁴ βοάω, cry aloud, shout. ⁵ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁶ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ⁷ εὐθύς, immediately, at once. ⁸ τρίβος, ου, ἡ, beaten track, path. ⁹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁰ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹² ἐκπορεύομαι, go out, come out. ¹³ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁵ Ἱεροσολυμίτης, ου, ὁ, inhabitant of Jerusalem, Jerusalemite. ¹⁶ Ἰορδάνης, ου, ὁ, Jordan. ¹⁷ ποταμός, οῦ, ὁ, river, stream. ¹⁸ ἔξομολογέω, confess, profess. ¹⁹ ἐνδύω, put on, clothe.

Κατὰ Μᾶρκον 1:7 Byzantine NT

τρίχας ταμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν οσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 Καὶ ἐκήρυσσεν, λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου οπίσω μου, οὖ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς το κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν τοῦματι ἀγίω.

Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ 9 Ναζαρὲτ¹6 τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην.¹7 Καὶ εὐθέως ἀναβαίνων 10 ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδεν σχιζομένους¹8 τοὺς οὐρανούς, καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ¹9 περιστερὰν²0 καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν: καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, Σὰ εἶ ὁ υἱός 11 μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ῷ εὐδόκησα.²1

 $^{^1}$ θρίξ, τριχός, ή, hair. ^{2} κάμηλος, ου, ό, camel. ^{3} ζώνη, ης, ή, belt, girdle. ^{4} δερμάτινος, leather, made of skin. ^{5} δσφύς, ύος, ή, waist, hip. ^{6} ἀκρίς, ίδος, ή, locust. ^{7} μέλι, ιτος, τό, honey. ^{8} ἄγριος, wild, savage. ^{9} Ισχυρός, strong, mighty. ^{10} δπίσω, behind, after (gen). ^{11} Ικανός, sufficient, able. ^{12} κύπτω, bow down, stoop. ^{13} λύω, untie, loose. ^{14} Ιμάς, άντος, ό, thong, strap. ^{15} ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ^{16} Ναζαρέτ, ή, Nazareth. ^{17} Ιορδάνης, ου, ό, Jordan. ^{18} σχίζω, split, separate. ^{19} ώσεί, like, about. ^{20} περιστερά, ᾶς, ή, dove. ^{21} εὐδοκέω, think it good, be well pleased with.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 1:12

Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. 12
Καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς 14 εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ λέγων ὅτι Πεπλήρωται ὁ 15 καιρός, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ: μετανοεῖτε, καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

Περιπατών δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν 16
Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ
Σίμωνος βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῆ θαλάσση:
ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε 17
ἀπίσω 1 μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς 1
ἀνθρώπων. Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα 4 αὐτῶν, 18

 $^{^{1}}$ ξρημος, ου, ή, wilderness, desert. ^{2} τεσσαράκοντα, forty, 40. ^{3} πειράζω, test, tempt. ^{4} Σατανᾶς, $\bar{\alpha}$, δ , Satan, adversary. ^{5} θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ^{6} διακονέω, serve, minister. ^{7} ξγγίζω, come near, approach. ^{8} μετανοέω, repent, change my mind. ^{9} Άνδρέας, ου, δ , Andrew. ^{10} ἀμφίβληστρον, ου, τό, fishing net, net used for capturing. ^{11} άλιεύς, δ , fisherman. ^{12} δεῦτε, comel. ^{13} όπίσω, behind, after (gen). ^{14} δίκτυον, ου, τό, net, fishing net.

Κατὰ Μᾶρκον 1:19 Byzantine NT

ἡκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς¹ ἐκεῖθεν² ὀλίγον,³ 19 εἴδεν Ἰάκωβον⁴ τὸν τοῦ Ζεβεδαίου,⁵ καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας⁴ τὰ δίκτυα. Καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν 20 αὐτούς: καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον⁵ ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν⁵ ἀπῆλθον ὀπίσω² αὐτοῦ.

Καὶ εἰσπορεύονται¹⁰ εἰς Καπερναούμ:¹¹ καὶ εὐθέως τοῖς 21 σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγήν, ἐδίδασκεν. 22 Καὶ ἐξεπλήσσοντο¹² ἐπὶ τῆ διδαχῆ¹³ αὐτοῦ: ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. Καὶ ἦν ἐν τῆ συναγωγῆ αὐτῶν ἄνθρωπος 23 ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,¹⁴ καὶ ἀνέκραξεν,¹⁵ λέγων, "Εα, 24 τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ;¹⁷ Ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἄγιος τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν 25

 $^{^1}$ προβαίνω, go forward, advance. ^{2} ἐκεῖθεν, from there, from that place. ^{3} ὁλίγος, little, few. ^{4} Τάκωβος, James, Jacob. ^{5} Ζεβεδαΐος, ου, ό, Zebedee. ^{6} καταρτίζω, mend, fit. ^{7} δίκτυον, ου, τό, net, fishing net. ^{8} μισθωτός, οῦ, ό, hired servant. ^{9} ὁπίσω, behind, after (gen). ^{10} εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ^{11} Καπερναούμ, ή, Capernaum. ^{12} ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ^{13} διδαχή, ής, ή, teaching, instruction. ^{14} ἀκάθαρτος, unclean, impure. ^{15} ἀνακράζω, cry out, shout aloud. ^{16} ξα, ah! ha! ^{17} Ναζαρηνός, οῦ, ὁ, Nazarene, of Nazareth. ^{18} ἐπιτιμάω, rebuke, warn.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 1:26

αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ σπαράξαν² αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον 26 καὶ κράξαν φωνῆ μεγάλη, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. Καὶ 27 ἐθαμβήθησαν⁴ πάντες, ὥστε συζητεῖν⁵ πρὸς ἑαυτούς, λέγοντας, Τί ἐστιν τοῦτο; Τίς ἡ διδαχὴ⁶ ἡ καινὴ⁻ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασιν τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν⁰ αὐτῷ; Ἐξῆλθεν δὲ ἡ 28 ἀκοὴ¹ο αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον¹¹ τῆς Γαλιλαίας.

Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς τὴν 29 οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, 12 μετὰ Ἰακώβου 13 καὶ Ἰωάννου. Ἡ δὲ πενθερὰ 14 Σίμωνος κατέκειτο 15 30 πυρέσσουσα, 16 καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς: 31 καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας 17 τῆς χειρὸς αὐτῆς: καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς 18 εὐθέως, καὶ

¹ φιμόω, muzzle, silence. ² σπαράσσω, convulse, shake to and fro. ³ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁴ θαμβέω, amaze. ⁵ συζητέω, discuss, dispute. ⁶ διδαχή, ής, ή, teaching, instruction. ⁷ καινός, new, fresh. ⁸ ἐπιτάσσω, command, give order. ⁹ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁰ ἀκοή, ής, ή, hearing, report. ¹¹ περίχωρος, ου, ή, neighboring. ¹² Ἰακωβος, James, Jacob. ¹⁴ πενθερά, ᾶς, ή, mother-in-law. ¹⁵ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁶ πυρέσσω, suffer with a fever. ¹⁷ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁸ πυρετός, οῦ, ό, fever.

Κατὰ Μᾶρκον 1:32 Byzantine NT

διηκόνει¹ αὐτοῖς.

6

Όψίας² δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ³ ὁ ἥλιος,⁴ ἔφερον πρὸς 32 αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς⁵ ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους:⁶ καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη⁻ ἦν 33 πρὸς τὴν θύραν.⁶ Καὶ ἐθεράπευσεν⁰ πολλοὺς κακῶς⁵ 34 ἔχοντας ποικίλαις¹⁰ νόσοις,¹¹ καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.

Καὶ πρωΐ¹² ἔννυχον¹³ λίαν¹⁴ ἀναστὰς ἐξῆλθεν, καὶ 35 ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον¹⁵ τόπον, κἀκεῖ¹⁶ προσηύχετο. Καὶ 36 κατεδίωξαν¹⁷ αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ: καὶ 37 εὑρόντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες σε ζητοῦσιν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας 38 κωμοπόλεις, ¹⁸ ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω: εἰς τοῦτο γὰρ

¹ διακονέω, serve, minister. ² δψιος, late. ³ δύνω, enter, set. ⁴ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ⁵ κακώς, badly, evilly. ⁶ δαιμονίζομαι, am demon possessed. ⁷ ἐπισυνάγω, gather, gather together. ⁸ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁹ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁰ ποικίλος, varied, manifold. ¹¹ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ¹² πρωΐ, early in the morning, at dawn. ¹³ ἔννυχος, by night, at night. ¹⁴ λίαν, greatly, very. ¹⁵ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹⁶ κἀκεῖ, and there. ¹⁷ καταδιώκω, pursue closely, hunt. ¹⁸ κωμόπολις, εως, ἡ, market town, country town.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 1:39

έξελήλυθα. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς 39 αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ 40 γονυπετών αὐτόν, καὶ λέγων αὐτώ ὅτι Ἐὰν θέλης, δύνασαί με καθαρίσαι. Ο δὲ Ἰησοῦς σπλαγγνισθείς, 41 έκτείνας⁵ τὴν χεῖρα, ἥψατοౕ αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως 42 ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. Καὶ 43έμβριμησάμενος⁸ αὐτῷ, εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν, καὶ 44 λέγει αὐτῷ, "Όρα μηδενὶ μηδὲν εἴπης: ἀλλ' ὕπαγε, σεαυτὸν ^{9} δεῖξον ^{10} τῶ ἱερεῖ, ^{11} καὶ προσένεγκε ^{12} περὶ τοῦ καθαρισμού 3 σου α προσέταξεν 4 Μωσῆς, μαρτύριον 15 αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἐξελθών ἤρξατο κηρύσσειν 45 πολλὰ καὶ διαφημίζειν τον λόγον, ὥστε μηκέτι 17

 $^{^1}$ λεπρός, οῦ, ὁ, scaly, leprous. ^{2} γονυπετέω, fall on the knees, kneel down. ^{3} καθαρίζω, cleanse, make clean. ^{4} σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ^{5} έκτείνω, stretch forth, stretch out. ^{6} ἄπτομαι, touch or handle. ^{7} λέπρα, ας, ή, leprosy. ^{8} ἐμβριμάομαι, be moved with anger, admonish sternly. ^{9} σεαντοῦ, yourself, of you. ^{10} δείκνυμι, show, point out. ^{11} Ιερεύς, έως, ὁ, priest. ^{12} προσφέρω, bring to, offer. ^{13} καθαρισμός, οῦ, ὁ, cleansing, purification. ^{14} προστάσσω, command, order. ^{15} μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ^{16} διαφημίζω, spread abroad, report. ^{17} μηκέτι, no longer.

Κατὰ Μᾶρκον 2:2 Byzantine NT

αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς¹ εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις² τόποις ἦν: καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.³

Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν: καὶ 2 ηκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστιν. Καὶ εὐθέως συνήχθησαν 2 πολλοί, ώστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν: καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς 3 αὐτόν, παραλυτικὸν⁸ φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. ⁹ Καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι 10 αὐτῷ διὰ 4 τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν την στέγην όπου ἦν, καὶ έξορύξαντες 13 γαλῶσιν 14 τὸν κράββατον 15 ἐφ' ὧ ὁ παραλυτικός κατέκειτο. 16 Ἰδών δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν 5 πίστιν αὐτῶν λέγει τῶ παραλυτικῶ,⁸ Τέκνον, άφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ή Ησαν δέ τινες τῶν 6 γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι 17 ἐν

¹ φανερώς, openly, publicly. ² ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ³ πανταχόθεν, from all sides. ⁴ Καπερναούμ, ἡ, Capernaum. ⁵ μηκέτι, no longer. ⁶ χωρέω, make room for, hold. ⁷ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁸ παραλυτικός, οῦ, ὁ, paralytic, afflicted with paralysis. ⁹ τέσσαρες, four, 4. ¹⁰ προσεγγίζω, approach. ¹¹ ἀποστεγάζω, unroof, take the roof off. ¹² στέγη, ης, ἡ, roof, flat roof of a house. ¹³ ἔξορύσσω, dig out, dig through. ¹⁴ χαλάω, slacken, let down. ¹⁵ κράβαττος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹⁶ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁷ διαλογίζομαι, debate, reason.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκου 2:7

ταῖς καρδίαις αὐτῶν, Τί οὖτος οὕτως λαλεῖ 7 βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἶς, ό θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς³ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι 8 αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται⁴ ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ; Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῶ παραλυτικῶ. 9 Άφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, Ἔγειραι, καὶ ἄρόν σου τὸν κράββατον, παὶ περιπάτει; Ίνα δὲ 10 είδητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υίὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας – λέγει τῷ παραλυτικῷ ^{6} – Σοὶ 11 λέγω, ἔγειραι καὶ ἄρον τὸν κράββατόν ^{7} σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν 12 κράββατον, εξηλθεν εναντίου πάντων: ώστε έξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν θεόν, λέγοντας ότι Οὐδέποτε¹⁰ οὕτως εἴδομεν.

¹ οὕτως, thus, so. ² βλασφημία, ας, ή, blasphemy, reproach. ³ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁴ διαλογίζομαι, debate, reason. ⁵ εὐκοπώτερον, easier. ⁶ παραλυτικός, οῦ, ό, paralytic, afflicted with paralysis. ⁷ κράβαττος, ου, ό, mattress, pallet. ⁸ ἐναντίον, in the sight of, before. ⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁰ οὐδέποτε, never.

Κατὰ Μᾶρκον 2:13 Byzantine NT

Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν: καὶ πᾶς ὁ ὄγλος 13 ήρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ 14 παράγων¹ εἶδεν Λευΐ² τὸν τοῦ Ἀλφαίου³ καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ άναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 15 κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῆ οἰκία αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελώναι καὶ άμαρτωλοί συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ: ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ήκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ 16 Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν έσθίει καὶ πίνει; 17Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οὐ χρείαν⁹ ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ^{10} ἰατροῦ, ^{11} ἀλλ' οἱ κακῶς ^{12} ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, άμαρτωλούς⁷ εἰς μετάνοιαν. 13

¹ παράγω, pass by, depart. ² Λευΐς, ό, Levi. ³ Άλφαῖος, ου, ό, Alphaeus. ⁴ τελώνιον, ου, τό, tax office, tax collector's office. ⁵ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁶ τελώνης, ου, ό, tax collector, collector of taxes. ⁷ άμαρτωλός, ου, ό, sinner. ⁸ συνανάκειμαι, recline at table with. ⁹ χρεία, ας, ή, need, necessity. ¹⁰ Ισχύω, be strong, able. ¹¹ Ιατρός, οῦ, ὁ, physician. ¹² κακῶς, badly, evilly. ¹³ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 2:18

Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων 18 νηστεύοντες: ^{1} καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Δ ιὰ τί οί μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, ^{1} οἱ δὲ σοὶ ^{2} μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; ^{1} Καὶ 19 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφώνος, ^{3} έν $\dot φ$ $\dot φ$ νυμφίος ^{4} μετ' αὐτών έστιν, νηστεύειν; Οσον χρόνον μεθ' ξαυτών ἔχουσιν τὸν νυμφίον, ^{4} οὐ δύνανται νηστεύειν: ^{1} ἐλεύσονται δὲ 20 ήμέραι ὅταν ἀπαρθῆ⁵ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος,⁴ καὶ τότε νηστεύσουσιν έν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Καὶ οὐδεὶς 21 ἐπίβλημα ράκους άγνάφου ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίω παλαι $\tilde{\omega}$: εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν ^{12} τοῦ παλαιοῦ, ^{10} καὶ χεῖρον ^{13} σχίσμα ^{14} γίνεται. 22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον ^{15} νέον ^{16} εἰς ἀσκοὺς ^{17} παλαιούς: εἰ δὲ μή, ῥήσσει ^{18} ὁ οἶνος ^{15} ὁ νέος ^{16} τοὺς ἀσκούς, ^{17} καὶ ό οἶνος ^{15} ἐκχεῖται ^{19} καὶ οἱ ἀσκοὶ ^{17} ἀπολοῦνται: ἀλλὰ

¹ νηστεύω, fast. ² σός, your, yours. ³ νυμφών, ῶνος, ὁ, bridal chamber, wedding hall. ⁴ νυμφίος, ου, ὁ, bridegroom. ⁵ ἀπαίρω, take away, depart. ⁶ ἐπίβλημα, τος, τό, patch, patch on a garment. ⁷ ῥάκος, ους, τό, rag, piece of cloth. ⁸ ἄγναφος, new, unshrunken. ⁹ ἐπιρράπτω, sew on. ¹⁰ παλαιός, old, ancient. ¹¹ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹² καινός, new, fresh. ¹³ χείρων, worse. ¹⁴ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹⁵ οἶνος, ου, ὁ, wine. ¹⁶ νέος, new, young. ¹⁷ ἀσκός, οῦ, ὁ, leather bottle, wineskin. ¹⁸ ῥήγνυμι, break apart, throw down. ¹⁹ ἐκχέω, pour out, shed.

Κατὰ Μᾶρκον 2:23 Byzantine NT

οἶνον ^{1} νέον ^{2} εἰς ἀσκοὺς ^{3} καινοὺς ^{4} βλητέον. ^{5}

Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν 23 διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ όδὸν ποιεῖν τίλλοντες⁸ τοὺς στάγυας.⁹ Καὶ οἱ 24 Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἰδε, τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; 10 Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς, 25 Οὐδέποτε ^{11} ἀνέγνωτε ^{12} τί ἐποίησεν Δ αυίδ, ὅτε χρείαν ἔσγεν καὶ ἐπείνασεν ^{14} αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; Π ῶς ^{26} εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ άρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως 15 ἔφαγεν, οΰς οὐκ ἔξεστιν ^{10} φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν, ^{16} καὶ έδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῶ οὖσιν; Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, 27 Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον: ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υίὸς 28 τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

¹ οἶνος, ου, ὁ, wine. ² νέος, new, young. ³ ἀσκός, οῦ, ὁ, leather bottle, wineskin. ⁴ καινός, new, fresh. ⁵ βλητέος, must be put, that ought to be put. ⁶ παραπορεύομαι, go beside, go past. ⁻ σπόριμος, grain field, sown. ፆ τίλλω, pluck, pick. ໑ στάχυς, υος, ὁ, Stachys, head of grain. ¹¹⁰ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹¹¹ οὐδέποτε, never. ¹²² ἀναγινώσκω, read. ¹³² χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁴ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁵ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹¹⁶ ἱερεύς, ἑως, ὁ, priest.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 3:2

Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ 3 ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ^{1} ἔχων τὴν χεῖρα. παρετήρουν² αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει³ αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν⁴ αὐτοῦ. Καὶ λέγει τῷ 3 ἀνθρώπω τῷ ἐξηραμμένην¹ ἔχοντι τὴν χεῖρα, "Εγειραι εἰς τὸ μέσον. Καὶ λέγει αὐτοῖς, "Εξεστιν τοῖς 4 σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; Ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων.⁸ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, 10 συλλυπούμενος 11 έπὶ τῆ πωρώσει 12 τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, "Εκτεινον¹³ τὴν χεῖρά σου. Καὶ έξέτεινεν, ^{13} καὶ ἀποκατεστάθη ^{14} ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ^{15} ώς ή ἄλλη. Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ 6 των Ἡρωδιανων 16 συμβούλιον 17 ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν $^{^{18}}$ 7

¹ ξηραίνω, dry up, parch. ² παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ³ θεραπεύω, heal, care for. ⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ⁵ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ⁶ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁷ κακοποιέω, do evil, harm. ⁸ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁹ περιβλέπομαι, look around, look around on. ¹⁰ ὀργή, ής, ή, wrath, anger. ¹¹ συλλυπέομαι, be deeply grieved, feel sorry for. ¹² πώρωσις, εως, ή, hardness, obstinancy. ¹³ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁴ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹⁵ ὑγιής, whole, healthy. ¹⁶ Ἡρωδιανοί, ων, ό, Herodian, Herodians. ¹⁷ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ¹⁸ ἀναχωρέω, depart, withdraw.

Κατὰ Μᾶρκον 3:8 Byzantine NT

μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν: καὶ πολύ πλήθος άπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ 8 τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούσαντες ὅσα έποίει, ήλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς 9 αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον⁸ προσκαρτερῆ⁹ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν¹0 αὐτόν. Πολλοὺς γὰρ 10 έθεράπευσεν, ^{11} ώστε ἐπιπίπτειν ^{12} αὐτώ, ἵνα αὐτοῦ άψωνται, ^{13} ὅσοι εἶγον μάστιγας. ^{14} Καὶ τὰ πνεύματα τὰ 11ἀκάθαρτα, 15 ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προσέπιπτεν 16 αὐτῶ, καὶ ἔκραζεν, λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ 12 πολλὰ ἐπετίμα ^{17} αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν ^{18} αὐτὸν ποιήσωσιν.

¹ πλήθος, ους, τό, multitude. ² Τουδαία, ας, ή, Judea. ³ Τδουμαία, ας, ή, Idumea, Edom. ⁴ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ⁵ Τορδάνης, ου, ό, Jordan. ⁶ Τύρος, ου, ή, Tyre. ⁷ Σιδών, ώνος, ή, Sidon. ⁸ πλοιάριον, ου, τό, small boat, little boat. ⁹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁰ θλίβω, press, oppress. ¹¹ θεραπεύω, heal, care for. ¹² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹³ ἄπτομαι, touch or handle. ¹⁴ μάστιξ, ιγος, ή, whip, scourge. ¹⁵ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹⁶ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ¹⁷ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ¹⁸ φανερός, manifest, apparent.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 3:13

Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται¹ οθς ἤθελεν 13 αὐτός: καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν 14 δώδεκα, ἵνα ὧσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλη αὐτοὺς κηρύσσειν, καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν² τὰς 15 νόσους, ^{3} καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια: καὶ ἐπέθηκεν ^{4} τῷ 16Σίμωνι ὄνομα Πέτρον: καὶ Ἰάκωβον ^{5} τὸν τοῦ 17 Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου: καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, δ ἐστιν, Υίοὶ Βροντῆς: ⁸ καὶ ἀνδρέαν, ⁹ καὶ Φίλιππον, ¹⁰ καὶ 18 Βαρθολομαῖον, 11 καὶ Ματθαῖον, 12 καὶ Θωμᾶν, 13 καὶ Ἰάκωβον⁵ τὸν τοῦ ἀλφαίου, 14 καὶ Θαδδαῖον, 15 καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην, 16 καὶ Ἰούδαν 17 Ἰσκαριώτην, 18 19 δς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

 $^{^1}$ προσκαλέω, summon. ^{2} θεραπεύω, heal, care for. ^{3} νόσος, ου, ή, disease, malady. ^{4} ὲπιτίθημι, lay upon, put. ^{5} Τάκωβος, James, Jacob. ^{6} Ζεβεδαῖος, ου, ό, Zebedee. ^{7} Βοανεργές, Boanerges. ^{8} βροντή, ους, ή, thunder. ^{9} Άνδρέας, ου, ό, Andrew. ^{10} Φίλιππος, ου, ό, Philip. ^{11} Βαρθολομαῖος, ου, ό, Bartholomew. ^{12} Ματθαῖος, ου, ό, Matthew. ^{13} Θωμᾶς, $\bar{\alpha}$, ό, Thomas. ^{14} Άλφαῖος, ου, ό, Alphaeus. ^{15} Θαδδαῖος, ου, ό, Thaddaeus. ^{16} Κανανίτης, ου, ό, Canaanite. ^{17} Τούδας, α , ό, Judas, Judah. ^{18} Τσκαριώτης, ου, ό, Iscariot, man of Kerioth.

Κατὰ Μᾶρκον 3:20 Byzantine NT

Καὶ ἔργονται εἰς οἶκον: καὶ συνέργεται πάλιν ὄγλος, 20 ώστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε² ἄρτον φαγεῖν. Καὶ 21 ακούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι³ αὐτόν: ἔλεγον γὰρ ὅτι Ἐξέστη. ⁴ Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ 22 Ίεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοὺλ⁵ ἔχει, καὶ ὅτι Ἐν τῷ ἄρχοντι ὁ τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἐν 23 παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται Σατανᾶς⁸ Σατανᾶν εκβάλλειν; Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν 24 μερισθῆ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη. Καὶ 25 έὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῆ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη. Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ^{8} ἀνέστη ἐ ϕ ' ἑαυτὸν καὶ 26 μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, άλλὰ τέλος έχει. 27 Ούδεὶς δύναται τὰ σκεύη 11 τοῦ ἰσχυροῦ, 12 εἰσελθών εἰς την οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι, έὰν μη πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν 12 δήση, 14 καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάση.

 $^{^1}$ συνέρχομαι, come together, come or go with. ^{2} μήτε, neither, nor. ^{3} κρατέω, grasp, lay hold of. ^{4} ἐξίστημι, amaze, be amazed. ^{5} Βεελζεβούλ, ^{5} , Beelzebul. ^{6} ἄρχων, οντος, ^{5} , ruler, prince. ^{7} προσκαλέω, summon. ^{8} Σατανάς, ^{5} , ^{5} , Satan, adversary. ^{9} μερίζω, divide, part. ^{10} τέλος, ους, τό, end, purpose. ^{11} σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ^{12} ἰσχυρός, strong, mighty. ^{13} διαρπάζω, plunder, rob thoroughly. ^{14} δέω, bind, tie.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 3:28

Άμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ 28 ἀμαρτήματα¹ τοῖς υἰοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλασφημίαι² ὅσας ἄν βλασφημήσωσιν:³ ὅς δ' ἄν 29 βλασφημήση³ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός⁵ ἐστιν αἰωνίου κρίσεως.6 30 Ὅτι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον⁻ ἔχει.

"Ερχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἔξω 31 ἑστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, φωνοῦντες αὐτόν. 32 Καὶ ἐκάθητο ὅχλος περὶ αὐτόν: εἶπον δὲ αὐτῷ, Ἰδού, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, Τίς 33 ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ 34 περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους, λέγει, Ἰδε, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 'Ός γὰρ ἄν ποιήση τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὖτος 35

 $^{^1}$ ἀμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ^{2} βλασφημία, ας, ή, blasphemy, reproach. ^{3} βλασφημέω, revile, blaspheme. ^{4} ἄφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ^{5} ἔνοχος, involved in, liable. ^{6} κρίσις, εως, ή, judgment, judging. ^{7} ἀκάθαρτος, unclean, impure. ^{8} φωνέω, call, crow. ^{9} ὰδελφή, ής, ή, sister. ^{10} περιβλέπομαι, look around, look around on. ^{11} κύκλος, ου, ό, circle.

Κατὰ Μᾶρκον 4:2 Byzantine NT

άδελφός μου καὶ άδελφή¹ μου καὶ μήτηρ ἐστίν.

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ 4 συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολύς, ὥστε αὐτὸν έμβάντα² εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῆ θαλάσση: καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. Καὶ 2 έδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῆ διδαχῆ³ αὐτοῦ, Ἀκούετε: ἰδού, ἐξῆλθεν ὁ 3 σπείρων τοῦ σπείραι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, δ 4 μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν όδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, 5 όπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν: καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν, ⁷ διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς: ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος 6 ἐκαυματίσθη, ¹¹ καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ¹² ἐξηράνθη. ¹³ 7Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, $^{^{14}}$ καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, 14 καὶ συνέπνιξαν 15 αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ

¹ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ² ἐμβαίνω, embark. ³ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ⁴ πετεινόν, ου, τό, bird. ⁵ κατεσθίω, eat up, devour. ⁶ πετρώδης, rocky, stony. ⁷ ἐξανατέλλω, spring up, spring up out. ⁸ βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁹ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹⁰ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ¹¹ καυματίζω, burn up, scorch. ¹² ῥίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ¹³ ξηραίνω, dry up, parch. ¹⁴ ἄκανθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ¹⁵ συμπνίγω, choke, choke utterly.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 4:8

ἔδωκεν. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν: καὶ 8 ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.
Καὶ ἔλεγεν, Ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

"Οτε δὲ ἐγένετο καταμόνας, ήρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ 10 αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. Καὶ ἔλεγεν 11 αὐτοῖς, Ύμῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ: ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται: ἵνα βλέποντες 12 βλέπωσιν, καὶ μὴ ἴδωσιν: καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν, καὶ μὴ συνιῶσιν: μήποτε ἐπιστρέψωσιν, 10 καὶ ἀφεθῆ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. 11 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ 13 οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; Καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; Ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. 14 Οὖτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ Σατανᾶς

 $^{^1}$ αὐξάνω, cause to grow, increase. ^{2} τριάκοντα, thirty, 30. ^{3} έξήκοντα, sixty, 60. ^{4} έκατόν, hundred, 100. ^{5} οὕς, ους, τό, ear. ^{6} καταμόνας, alone, apart. ^{7} μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ^{8} συνίημι, understand, consider. ^{9} μήποτε, never, lest perchance. ^{10} ἐπιστρέφω, turn to, return. ^{11} άμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ^{12} Σατανᾶς, ᾶ, δ, Satan, adversary.

Κατὰ Μᾶρκον 4:16 Byzantine NT

καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Καὶ οὖτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη ^{2} 16 σπειρόμενοι, οί, ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, καὶ οὐκ ἔχουσιν 17 ρίζαν³ ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί⁴ εἰσιν: εἶτα⁵ γενομένης θλίψεως ή διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται. ⁸ Καὶ οὖτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας ⁹ 18 σπειρόμενοι, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι 10 19 τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, 12 καὶ αί περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι¹³ εἰσπορευόμεναι¹⁴ συμπνίγουσιν τον λόγον, καὶ ἄκαρπος 6 γίνεται. Καὶ 20 ούτοι είσιν οι έπι την γην την καλην σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, 17 καὶ καρποφοροῦσιν, ^{18} ἐν τριάκοντα, ^{19} καὶ ἐν ἑξήκοντα, ^{20} καὶ ἐν ἑκατόν. 21

¹ όμοίως, likewise, in like manner. ² πετρώδης, rocky, stony. ³ ῥίζα, ης, ή, root, that which grows from the root. ⁴ πρόσκαιρος, temporary, passing. ⁵ εἶτα, then, thereafter. ⁶ θλῖψις, εως, ή, tribulation, persecution. ⁷ διωγμός, οῦ, ὁ, persecution. ⁸ σκανδαλίζω, cause to stumble. ⁹ ἄκανθα, ης, ή, thorn, thorn bush. ¹⁰ μέριμνα, ης, ή, care, anxiety. ¹¹ ἀπάτη, ης, ή, deceit, deceitfulness. ¹² πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹³ ἐπιθυμία, ας, ή, desire, passion. ¹⁴ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁵ συμπνίγω, choke, choke utterly. ¹⁶ ἄκαρπος, unfruitful, barren. ¹⁷ παραδέχομαι, receive, accept. ¹⁸ καρποφορέω, bear fruit. ¹⁹ τριάκοντα, thirty, 30. ²⁰ ἐξήκοντα, sixty, 60. ²¹ ἐκατόν, hundred, 100.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 4:21

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι¹ ὁ λύχνος² ἔρχεται ἵνα ὑπὸ τὸν 21 μόδιον³ τεθῆ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην;⁴ Οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν⁵ ἐπιτεθῆ;⁶ Οὐ γάρ ἐστίν τι κρυπτόν,⁵ ὁ ἐὰν μὴ 22 φανερωθῆ:⁵ οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον,⁰ ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν¹⁰ ἔλθῃ. Εἴ τις ἔχει ὧτα¹¹ ἀκούειν ἀκουέτω. 23 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ὧ μέτρω¹² μετρεῖτε¹³ μετρηθήσεται¹³ ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται¹⁴ ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. Ὁς γὰρ ἄν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ: 25 καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς ἐὰν 26 ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον¹⁵ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ 27 καθεύδῃ¹⁶ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος¹⁵ βλαστάνῃ¹⁷ καὶ μηκύνηται¹⁸ ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. Αὐτομάτη¹⁹ γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ,²⁰ πρῶτον 28 χόρτον,²¹ εἶτα²² στάχυν,²³ εἶτα²² πλήρη²⁴ σῖτον²⁵ ἐν τῷ

 $^{^1}$ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ^{2} λύχνος, ου, δ, lamp, lantern. ^{3} μόδιος, ου, δ, dry measure. ^{4} κλίνη, ης, ή, couch, bed. ^{5} λυχνία, ας, ή, lampstand. ^{6} ἐπιτίθημι, lay upon, put. ^{7} κρυπτός, hidden, secret. ^{8} φανερόω, reveal, manifest. ^{9} ἀπόκρυφος, hidden, secret. ^{10} φανερός, manifest, apparent. ^{11} οὕς, ους, τό, ear. ^{12} μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ^{13} μετρέω, measure, estimate. ^{14} προστίθημι, add, add to. ^{15} σπόρος, ου, δ, seed (sown), seed for sowing. ^{16} καθεύδω, sleep. ^{17} βλαστάνω, sprout, produce. ^{18} μηκύνω, lengthen, grow. ^{19} αὐτόματος, by itself, of its own accord. ^{20} καρποφορέω, bear fruit. ^{21} χόρτος, ου, δ, grass, hay. ^{22} εἶτα, then, thereafter. ^{23} στάχυς, υος, δ, Stachys, head of grain. ^{24} πλήρης, full. ^{25} σῖτος, ου, δ, wheat, grain.

Κατὰ Μᾶρκον 4:29 Byzantine NT

στάχυϊ. ¹ Όταν δὲ παραδῷ ὁ καρπός, εὐθέως 29 ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ² ὅτι παρέστηκεν ³ ὁ θερισμός.

Καὶ ἔλεγεν, Τίνι ὁμοιώσωμεν την βασιλείαν τοῦ θεοῦ; 30 "Η ἐν ποία παραβολῆ παραβάλωμεν αὐτήν; Ω ς 31 κόκκον⁸ σινάπεως, ος, όταν σπαρή ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος ^{10} πάντων τῶν σπερμάτων ^{11} ἐστὶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς: καὶ ὅταν σπαρῆ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται 32 πάντων τῶν λαγάνων 12 μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους 13 μεγάλους, ώστε δύνασθαι ύπὸ τὴν σκιὰν¹⁴ αὐτοῦ τὰ πετεινὰ ^{15} τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. ^{16} Καὶ τοιαύταις 33 παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθώς έδύναντο ἀκούειν: γωρίς 17 δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει 34 αὐτοῖς: κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυεν 18 πάντα.

¹ στάχυς, υος, ό, Stachys, head of grain. ² δρέπανον, ου, τό, sickle, pruning hook. ³ παρίστημι, be present, stand by. ⁴ θερισμός, οῦ, ὁ, harvest, reaping. ⁵ όμοιόω, make like, liken. ⁶ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ⁷ παραβάλλω, arrive, cross over. ⁸ κόκκος, ου, ὁ, grain, seed. ⁹ σίναπι, εως, τό, mustard plant, mustard. ¹⁰ μικρός, small, little. ¹¹ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹² λάχανον, ου, τό, garden herb, vegetable. ¹³ κλάδος, ου, ό, branch (of a tree), branch. ¹⁴ σκιά, ᾶς, ή, shadow, thick darkness. ¹⁵ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹⁶ κατασκηνόω, cause to dwell, settle. ¹⁷ χωρίς, separate, apart from (gen). ¹⁸ ἐπιλύω, explain, settle.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 4:35

Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας¹ γενομένης, 35 Δ ιέλθωμεν² εἰς τὸ πέραν.³ Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, 36 παραλαμβάνουσιν ά αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίω. Καὶ άλλα δὲ πλοιάρια ^{5} ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ γίνεται λαῖλα ^{6} ^{37} ἀνέμου ^{7} μεγάλη: τὰ δὲ κύματα ^{8} ἐπέβαλλεν ^{9} εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι. 10 Καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ 38 τῆ πρύμνη ^{11} ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον ^{12} καθεύδων: ^{13} καὶ διεγείρουσιν 14 αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει 5 σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερθεὶς 4 39 ἐπετίμησεν¹⁶ τῷ ἀνέμω, καὶ εἶπεν τῆ θαλάσση, Σιώπα, ^{17} πεφίμωσο. ^{18} Καὶ ἐκόπασεν ^{19} ὁ ἄνεμος, ^{7} καὶ έγένετο γαλήνη²⁰ μεγάλη. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοί 40 έστε ούτως; Πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; Καὶ ἐφοβήθησαν 41 φόβον²² μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα²³ οδτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος ^{7} καὶ ἡ θάλασσα

¹ δψιος, late. ² διέρχομαι, cross over, pass through. ³ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ⁴ παραλαμβάνω, receive, take. ⁵ πλοιάριον, ου, τό, small boat, little boat. ⁶ λαίλαψ, απος, ή, hurricane, storm. ⁷ ἄνεμος, ου, ό, wind. ⁸ κύμα, τος, τό, wave. ⁹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁰ γεμίζω, fill, load. ¹¹ πρύμνα, ης, ή, stern (of a ship). ¹² προσκεφάλαιον, ου, τό, pillow, cushion. ¹³ καθεύδω, sleep. ¹⁴ διεγείρω, arouse completely, stir up. ¹⁵ μέλει, it is a care, it concerns. ¹⁶ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ¹⁷ σιωπάω, be silent, keep silence. ¹⁸ φιμόω, muzzle, silence. ¹⁹ κοπάζω, stop, abate. ²⁰ γαλήνη, ης, ή, calm. ²¹ δειλός, cowardly, timid. ²² φόβος, ου, ό, fear, terror. ²³ ἄρα, so? (introduces a question).

Κατὰ Μᾶρκον 5:2 Byzantine NT

ύπακούουσιν¹ αὐτῷ;

Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν² τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν³ 5 τῶν Γαδαρηνῶν. Καὶ ἐξελθόντι αὐτῶ ἐκ τοῦ πλοίου, 2 εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῶ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος έν πνεύματι ἀκαθάρτω, ^{7} δς την κατοίκησιν ^{8} είχεν έν ^{3} τοῖς μνήμασιν: καὶ οὔτε άλύσεσιν οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, 11 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις 12 πέδαις 13 καὶ 4 άλύσεσιν¹⁰ δεδέσθαι, 11 καὶ διεσπᾶσθαι 14 ὑπ' αὐτοῦ τὰς άλύσεις, 10 καὶ τὰς πέδας 13 συντετρίφθαι: 15 καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυεν ^{16} δαμάσαι: ^{17} καὶ διὰ παντός, νυκτὸς καὶ 5 ήμέρας, ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν⁹ ἦν κράζων καὶ κατακόπτων 18 έαυτὸν λίθοις. Ἰδὼν δὲ τὸν 6 Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ^{19} ἔδραμεν ^{20} καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ κράξας φωνῆ μεγάλη εἶπεν, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, 7 Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ²¹ Ὁρκίζω ²² σε τὸν

¹ ύπακούω, obey, listen. ² πέραν, on the other side of, beyond (gen). ³ χώρα, ας, ή, land, region. ⁴ Γαδαρηνός, from Gadara, Gadarene. ⁵ ἀπαντάω, meet, encounter. ⁶ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ⁷ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁸ κατοίκησις, εως, ή, dwelling, abode. ⁹ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹⁰ ἄλυσις, εως, ή, chain. ¹¹ δέω, bind, tie. ¹² πολλάκις, often, many times. ¹³ πέδη, ης, ή, fetter, shackle. ¹⁴ διασπάω, tear apart, burst. ¹⁵ συντρίβω, break in pieces, crush. ¹⁶ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁷ δαμάζω, tame, subdue. ¹⁸ κατακόπτω, lacereate, cut. ¹⁹ μακρόθεν, from afar, afar. ²⁰ τρέχω, run, exercise myself. ²¹ ὕγιστος, highest, most high. ²² ὁρκίζω, adjure, implore.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 5:8

θεόν, μή με βασανίσης. Εξελθε, 8 τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ 9 έπηρώτα αὐτόν, Τί σοι ὄνομα; Καὶ ἀπεκρίθη, λέγων, Λεγεων³ ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν. Καὶ παρεκάλει 10 αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλη ἔξω τῆς γώρας. Ήν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῶ ὄρει ἀγέλη⁵ γοίρων⁴ μεγάλη 11 βοσκομένη:⁷ καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ 12 δαίμονες, λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ίνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς 13 εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ακάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους: ^{6} καὶ ὥρμησεν ^{10} ή ἀγέλη ^{5} κατὰ τοῦ κρημνοῦ ^{11} εἰς τὴν θάλασσαν: ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι: ^{12} καὶ ἐπνίγοντο ^{13} ἐν τῆ θαλάσση. Οἱ 14δὲ βόσκοντες⁷ τοὺς χοίρους⁶ ἔφυγον, 14 καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. 16 Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός: καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, 15

¹ βασανίζω, torment, torture. ² ἀχάθαρτος, unclean, impure. ³ λεγεών, ῶνος, ἡ, legion, very large number. ⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁵ ἀγέλη, ης, ἡ, herd, flock. ⁶ χοῖρος, ου, ὁ, swine, pig. ⁷ βόσκω, feed. ⁸ δαίμων, ονος, ὁ, demon, evil spirit. ⁹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁰ ὁρμάω, hasten on, rush. ¹¹ κρημνός, οῦ, ὁ, steep bank, cliff. ¹² δισχίλιοι, two thousand, 2000. ¹³ πνίγω, choke, strangle. ¹⁴ φεύγω, flee, escape. ¹⁵ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁶ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm.

Κατὰ Μᾶρκον 5:16 Byzantine NT

καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ίματισμένον² καὶ σωφρονοῦντα,³ τὸν ἐσχηκότα τὸν Λεγεῶνα: ^{4} καὶ ἐφοβήθησαν. Διηγήσαντο ^{5} δὲ αὐτοῖς οἱ 16 ίδόντες πως ἐγένετο τω δαιμονιζομένω, καὶ περὶ των χοίρων. Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν 17 ἀπὸ τῶν ὁρίων ^{7} αὐτῶν. Καὶ ἐμβάντος ^{8} αὐτοῦ εἰς τὸ 18 πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθείς, ίνα ή μετ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει 19 αὐτῷ, Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ανάγγειλον ^{10} αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ κύριος πεποίηκεν, καὶ ηλέησέν ^{11} σε. Καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν 20τῆ Δ εκαπόλει 2 όσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς: καὶ πάντες έθαύμαζον.13

¹ δαιμονίζομαι, am demon possessed. ² ἱματίζω, dress, clothe. ³ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ⁴ λεγεών, ώνος, ή, legion, very large number. ⁵ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁶ χοῖρος, ου, ὁ, swine, pig. ⁷ δριον, ου, τό, boundary, region. ⁸ ἐμβαίνω, embark. ⁹ σός, your, yours. ¹⁰ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹¹ ἐλεέω, have mercy, pity. ¹² Δεκάπολις, εως, ή, Decapolis. ¹³ θαυμάζω, am amazed, marvel at.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 5:21

Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ 21 πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδού, ἔρχεται εἷς τῶν 22 ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ παρεκάλει αὐτὸν 23 πολλά, λέγων ὅτι Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει: ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῆς αὐτῆ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῆ καὶ ζήσεται. Καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ: καὶ ἡκολούθει αὐτῷ 24 ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

Καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἴματος ἔτη δωδεκα, καὶ 25
 πολλὰ παθοῦσα το ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' αὐτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ἀφεληθεῖσα, αλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, 27
 ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὅχλῷ ὅπισθεν, βηψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ: ἔλεγεν γὰρ ὅτι 28

 $^{^{1}}$ διαπεράω, cross over, pass through. ^{2} πέραν, on the other side of, beyond (gen). ^{3} ἀρχισυνάγωγος, ου, δ, ruler of a synagogue. ^{4} Τάειρος, ου, δ, Jairus. ^{5} θυγάτριον, ου, τό, little daughter. ^{6} ἐσχάτως, finally, at the extremity. ^{7} ἐπιτίθημι, lay upon, put. ^{8} συνθλίβω, press together, crowd upon. ^{9} ρύσις, εως, ή, flowing, hemorrhage. ^{10} ἔτος, ους, τό, year. ^{11} πάσχω, suffer, am acted upon. ^{12} ἰατρός, οῦ, δ, physician. ^{13} δαπανάω, spend, spend freely. ^{14} ώφελέω, profit, help. ^{15} γείρων, worse. ^{16} ὅπισθεν, behind, after. ^{17} ἄπτομαι, touch or handle.

Κατὰ Μᾶρκον 5:29 Byzantine NT

Κἂν¹ τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι,² σωθήσομαι. Καὶ 29 εὐθέως ἐξηράνθη ^{3} ἡ πηγη ^{4} τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ^{5} ἀπὸ τῆς μάστιγος. ^{6} Καὶ 30 εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῶ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν έξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς εν τῶ ὄγλω, ἔλεγεν, Τίς μου ήψατο² τῶν ἱματίων; Καὶ ἔλεγον αὐτῶ οἱ 31 μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις, Τίς μου ήψατο; ² Καὶ περιεβλέπετο ¹⁰ ἰδεῖν 32 τὴν τοῦτο ποιήσασαν. Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ 33 τρέμουσα, 11 είδυῖα δ γέγονεν ἐπ' αὐτῆ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν ^{12} αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν άλήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῆ, Θύγατερ, ^{13} ἡ πίστις σου ^{34} σέσωκέν σε: ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ^{14} ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

¹ κἄν, and if, even if. ² ἄπτομαι, touch or handle. ³ ξηραίνω, dry up, parch. ⁴ πηγή, ης, η, spring, fountain. ⁵ Ιάομαι, heal. ⁶ μάστιξ, ιγος, η, whip, scourge. ⁷ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁸ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁹ συνθλίβω, press together, crowd upon. ¹⁰ περιβλέπομαι, look around, look around on. ¹¹ τρέμω, tremble, am afraid. ¹² προσπίπτω, fall upon, fall down before. ¹³ θυγάτηρ, τρος, η, daughter. ¹⁴ ὑγιής, whole, healthy.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 5:35

"Ετι αὐτοῦ λαλοῦντος. ἔργονται ἀπὸ τοῦ 35 ἀρχισυναγώγου, ^{1} λέγοντες ὅτι Ἡ θυγάτηρ ^{2} σου ἀπέθανεν: τί ἔτι σκύλλεις τον διδάσκαλον; Ὁ δὲ 36 Ίησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῶ ἀρχισυναγώγω, Μὴ φοβοῦ: μόνον πίστευε. Καὶ 37 ούκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῶ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ίακώβου.⁵ Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ 38 άρχισυναγώγου, παὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας καὶ άλαλάζοντας⁸ πολλά. Καὶ εἰσελθών λέγει αὐτοῖς, Τί 39 θορυβεῖσθε' καὶ κλαίετε; Τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, άλλὰ καθεύδει. ^{10} Καὶ κατεγέλων ^{11} αὐτοῦ. ^{10} δέ, ^{40} έκβαλών πάντας, παραλαμβάνει 2 τον πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ^{13} ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον. ^{14} Καὶ 41κρατήσας της χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῆ,

¹ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ² θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ³ σκύλλω, trouble, bother. ⁴ συνακολουθέω, follow along with, accompany. ⁵ Τάκωβος, James, Jacob. ⁶ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ⁷ κλαίω, weep, weep for. ⁸ ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. ⁹ θορυβέω, make a commotion, agitate. ¹⁰ καθεύδω, sleep. ¹¹ καταγελάω, deride, ridicule. ¹² παραλαμβάνω, receive, take. ¹³ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁴ ἀνάκειμαι, recline, recline (at a meal). ¹⁵ κρατέω, grasp, lay hold of.

Κατὰ Μᾶρκον 5:42 Byzantine NT

Ταλιθά, πουμι: δ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειραι. Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ 42 κοράσιον καὶ περιεπάτει, ῆν γὰρ ἐτῶν δώδεκα: καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλη. Καὶ διεστείλατο 43 αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο: καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῆ φαγεῖν.

Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα 10 αὐτοῦ: 6 καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ 2 γενομένου σαββάτου, ἤρξατο ἐν τῆ συναγωγῆ διδάσκειν: καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, 11 λέγοντες, Πόθεν 12 τούτῳ ταῦτα; Καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; Οὐχ οὖτός ἐστιν ὁ τέκτων, 13 ὁ υίὸς 3 Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου 14 καὶ Ἰωσῆ 15 καὶ Ἰούδα 16 καὶ Σίμωνος; Καὶ οὐκ εἰσὶν αὶ ἀδελφαὶ 7 αὐτοῦ ὧδε

¹ ταλιθά, little girl. ² κοῦμι, arise. ³ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁴ κοράσιον, ου, τό, girl, little girl. ⁵ ἔτος, ους, τό, year. ⁶ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁷ ἔκοτασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁸ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ⁹ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁰ πατρίς, ίδος, ἡ, of one's fathers, fatherland. ¹¹ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ¹² πόθεν, from where? whence. ¹³ τέκτων, ονος, ὁ, builder, carpenter. ¹⁴ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹⁵ Ἰωσῆς, ἡτος, ὁ, Joses. ¹⁶ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹⁷ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 6:4

πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο¹ ἐν αὐτῷ. Ἔλεγεν δὲ 4 αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος,² εἰ μὴ ἐν τῆ πατρίδι³ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσιν⁴ καὶ ἐν τῆ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν 5 δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὁλίγοις⁵ ἀρρώστοις⁶ ἐπιθεὶς⁻ τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσεν.⁵ Καὶ ἐθαύμαζεν⁰ διὰ τὴν 6 ἀπιστίαν¹⁰ αὐτῶν.

Καὶ περιῆγεν11 τὰς κώμας12 κύκλω13 διδάσκων.

Καὶ προσκαλεῖται¹⁴ τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς 7 ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.¹⁵ Καὶ παρήγγειλεν¹⁶ 8 αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβδον¹⁷ μόνον: μὴ πήραν,¹⁸ μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην¹⁹ χαλκόν:²⁰ ἀλλ' ὑποδεδεμένους²¹ σανδάλια:²² καὶ μὴ 9

¹ σκανδαλίζω, cause to stumble. ² ἄτιμος, without honor, dishonored. ³ πατρίς, ίδος, ή, of one's fathers, fatherland. ⁴ συγγενής, kindred, relative. ⁵ δλίγος, little, few. ⁶ ἄρρωστος, sick, ill. ⁷ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁸ θεραπεύω, heal, care for. ⁹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁰ ἀπιστία, ας, ή, unbelief, unfaithfulness. ¹¹ περιάγω, lead around, go about. ¹² κώμη, ης, ή, village. ¹³ κύκλος, ου, ό, circle. ¹⁴ προσκαλέω, summon. ¹⁵ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹⁶ παραγγέλλω, order, command. ¹⁷ ῥάβδος, ου, ή, staff, rod. ¹⁸ πήρα, ας, ή, leather pouch, bag. ¹⁹ ζώνη, ης, ή, belt, girdle. ²⁰ χαλκός, οῦ, ό, money, copper or bronze. ²¹ ὑποδέω, put on my feet. ²² σανδάλιον, ου, τό, sandal.

Κατὰ Μᾶρκον 6:10 Byzantine NT

ἐνδύσησθε¹ δύο χιτῶνας.² Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, "Όπου 10 ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἔως ἄν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν.³ Καὶ ὅσοι ἄν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ 11 ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι⁴ ἐκεῖθεν,³ ἐκτινάξατε τὸν χοῦν⁶ τὸν ὑποκάτω⁻ τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον⁵ αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον² ἔσται Σοδόμοις¹⁰ ἢ Γομόρροις¹¹ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,¹² ἢ τῆ πόλει ἐκείνῃ. Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα 12 μετανοήσωσιν:¹³ καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ 13 ἤλειφον¹⁴ ἐλαίω̞¹⁵ πολλοὺς ἀρρώστους¹⁶ καὶ ἐθεράπευον.¹⁻

Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, 18 φανερὸν 19 γὰρ 14 ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Ἡλίας 21 ἐστίν: 15

¹ ἐνδύω, put on, clothe. ² χιτών, ῶνος, ὁ, tunic, garment. ³ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ⁴ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ⁵ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ⁶ χοῦς, ὁ, soil, dust. ⁻ ὑποκάτω, under, below. ⁸ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁹ ἀνεκτός, tolerable, bearable. ¹⁰ Σόδομα, ων, τό, Sodom. ¹¹ Γόμορρα, ας, ἡ, Gomorrah. ¹² κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ¹³ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁴ ἀλείφω, anoint. ¹⁵ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ¹⁶ ἄρρωστος, sick, ill. ¹⁻ θεραπεύω, heal, care for. ¹8 Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹⁰ φανερός, manifest, apparent. ²⁰ ἐνεργέω, work, effect. ²¹ Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 6:16

άλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Προφήτης ἐστίν, ὡς εἶς τῶν προφητῶν. Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης¹ εἶπεν ὅτι Ὁν ἐγὼ 16 ἀπεκεφάλισα² Ἰωάννην, οὖτός ἐστιν: αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν 17 τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν Φυλακῆ, διὰ Ἡρωδιάδα ^{6} τὴν γυναῖκα Φιλίππου ^{7} τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.⁸ ελεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης 18 τῷ Ἡρώδη¹ ὅτι Οὐκ ἔξεστίν' σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖγεν 10 αὐτῷ, καὶ 19 ήθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι: καὶ οὐκ ἠδύνατο: ὁ γὰρ 20 Ἡρώδης¹ ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἄγιον, καὶ συνετήρει $^{^{11}}$ αὐτόν: καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἐποίει, καὶ ἡδέως¹² αὐτοῦ ἤκουεν. Καὶ 21 γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, 13 ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις ^{14} αὐτοῦ δεῖπνον ^{15} ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν ^{16} αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις¹⁷ καὶ τοῖς πρώτοις τῆς

¹ Ἡρῷδης, ου, ὁ, Herod. ² ἀποκεφαλίζω, behead. ³ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁴ δέω, bind, tie. ⁵ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ⁶ Ἡρῳδιάς, άδος, ἡ, Herodias. ⁷ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ⁸ γαμέω, marry. ⁹ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁰ ἐνέχω, have a grudge against, be subject to. ¹¹ συντηρέω, preserve, treasure. ¹² ἡδέως, sweetly, gladly. ¹³ εὔκαιρος, timely, suitable. ¹⁴ γενέσια, ων, τό, birthday celebration. ¹⁵ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹⁶ μεγιστάν, ᾶνος, ὁ, great man, magnate. ¹⁷ χιλίαργος, ου, ὁ, military tribune, captain.

Κατὰ Μᾶρκον 6:22 Byzantine NT

Γαλιλαίας, καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς 22 Ήρωδιάδος² καὶ ὀρχησαμένης,³ καὶ ἀρεσάσης⁴ τῷ Ἡρώδη⁵ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς καὶ ὤμοσεν⁸ αὐτῆ ὅτι Ὁ ἐάν με αἰτήσης, δώσω σοί, έως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. Ἡ δὲ ἐξελθοῦσα 24 εἶπεν τῆ μητρὶ αὐτῆς, Τί αἰτήσομαι; Ἡ δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.10 Καὶ εἰσελθοῦσα 25 εὐθέως μετὰ σπουδῆς τον βασιλέα, ἤτήσατο, λέγουσα, Θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς $^{^{12}}$ ἐπὶ πίνακι $^{^{13}}$ τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ¹⁰ Καὶ περίλυπος ¹⁴ 26 γενόμενος ὁ βασιλεύς, διὰ τοὺς ὅρκους 15 καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. 16 27 Καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα 17 ἐπέταξεν ^{18} ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ^{18} δὲ ^{28} ἀπελθών ἀπεκεφάλισεν ^{19} αὐτὸν ἐν τῆ φυλακῆ, ^{20} καὶ

¹ θυγάτηρ, τρος, ή, daughter. ² Ήρωδιάς, άδος, ή, Herodias. ³ δρχέομαι, dance. ⁴ ἀρέσκω, please, serve. ⁵ Ἡρώδης, ου, ό, Herod. ⁶ συνανάκειμαι, recline at table with. ⁷ κοράσιον, ου, τό, girl, little girl. ⁸ δμνύω, swear, take an oath. ⁹ ἤμισυς, half. ¹⁰ βαπτιστής, οῦ, ό, baptist, baptizer. ¹¹ σπουδή, ῆς, ή, haste, diligence. ¹² ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹³ πίναξ, ακος, ή, board, dish. ¹⁴ περίλυπος, very sad, very sorrowful. ¹⁵ ὅρκος, ου, ό, oath. ¹⁶ ἀθετέω, reject, annul. ¹⁷ σπεκουλάτωρ, ορος, ό, courier, executioner. ¹⁸ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹⁹ ἀποκεφαλίζω, behead. ²⁰ φυλακή, ῆς, ή, guard, prison.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 6:29

ηνεγκεν την κεφαλην αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτην τῷ κορασίῳ: καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτην τῆ μητρὶ αὐτης. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 29 ἡλθον, καὶ ἡραν τὸ πτῶμα ἀὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ. 4

Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ 30 ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' 31 ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον. Ήσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον 32 τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν. Καὶ εἴδον αὐτοὺς 33 ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοί, καὶ πεζῃ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτούς, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ 34

 $^{^1}$ πίναξ, ακος, ή, board, dish. ^{2} κοράσιον, ου, τό, girl, little girl. ^{3} πτώμα, τος, τό, dead body, corpse. ^{4} μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ^{5} ἀπαγγέλλω, announce, report. ^{6} δεῦτε, comel. ^{7} ἔρημος, ου, ή, wilderness, desert. ^{8} ἀναπαύω, refresh, take rest. ^{9} δλίγος, little, few. ^{10} εὐκαιρέω, have opportunity, time. ^{11} ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ^{12} πείχη, by land, on foot. ^{13} συντρέχω, run together, go with. ^{14} προέρχομαι, go in front, precede. ^{15} συνέρχομαι, come together, come or go with.

Κατὰ Μᾶρκον 6:35 Byzantine NT

έξελθών είδεν ό Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, ἐσπλαγγνίσθη¹ ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα² μὴ ἔχοντα ποιμένα: καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ 35 οί μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή: ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα 36 ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλω⁴ ἀγροὺς⁵ καὶ κώμας⁶ άγοράσωσιν έαυτοῖς ἄρτους. Τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς 37 ύμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες άγοράσωμεν ^{7} δηναρίων ^{8} διακοσίων ^{9} ἄρτους, καὶ δωμεν αὐτοῖς φαγεῖν; Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους 10 38 ἄρτους ἔχετε; Ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες λέγουσιν, Πέντε, 11 καὶ δύο ἰχθύας. 12 Καὶ ἐπέταξεν 13 39 αὐτοῖς ἀνακλῖναι¹⁴ πάντας συμπόσια¹⁵ συμπόσια¹⁵ ἐπὶ $τ \tilde{\omega}$ γλωρ $\tilde{\omega}^{16}$ γόρτ $\tilde{\omega}^{17}$ Καὶ ἀνέπεσον ^{18} πρασια $\tilde{\omega}^{19}$ 40

¹ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ² πρόβατον, ου, τό, sheep. ³ ποιμήν, ένος, ό, shepherd. ⁴ κύκλος, ου, ό, circle. ⁵ ἀγρός, ου, ό, field, farm. ⁶ κώμη, ης, ή, village. ⁷ ἀγοράζω, buy. ⁸ δηνάριον, ου, ό, denarius. ⁹ διακόσιοι, two hundred, 200. ¹⁰ πόσος, how many? how great? ¹¹ πέντε, five, 5. ¹² ἰχθύς, ύος, ό, fish. ¹³ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹⁴ ἀνακλίνω, lay upon, lay down. ¹⁵ συμπόσιον, ου, τό, party, group. ¹⁶ χλωρός, pale green, pale. ¹⁷ χόρτος, ου, ό, grass, hay. ¹⁸ ἀναπίπτω, recline, lie down. ¹⁹ πρασιά, ᾶς, ἡ, group, company formed into divisions.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 6:41

πρασιαί, ανὰ έκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ 41 λαβών τοὺς πέντε κάρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, άναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἴνα παραθῶσιν αὐτοῖς: καὶ τοὺς δύο ἰχθύας έμέρισεν πάσιν. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ 42 ἐχορτάσθησαν: καὶ ἤραν κλασμάτων δώδεκα 43 κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. Καὶ ἤσαν 44 οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι άνδρες.

Καὶ εὐθέως ἦνάγκασεν¹⁷ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι¹⁸ 45 εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν¹⁹ εἰς τὸ πέραν²⁰ πρὸς Βηθσαϊδάν,²¹ ἔως αὐτὸς ἀπολύση τὸν ὅχλον. Καὶ 46 ἀποταξάμενος²² αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὅρος προσεύξασθαι. Καὶ ὀψίας²³ γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν 47

 $^{^1}$ πρασία, ᾶς, ἡ, group, company formed into divisions. ^{2} ἀνά, upwards, upon. ^{3} έκατόν, hundred, 100. ^{4} πεντήκοντα, fifty, 50. ^{5} πέντε, five, 5. ^{6} Ιχθύς, ὑος, ὁ, fish. ^{7} ἀναβλέπω, look up, receive sight. ^{8} εὐλογέω, bless. ^{9} κατακλάω, break in pieces. ^{10} παρατίθημι, set before, entrust. ^{11} μερίζω, divide, part. ^{12} χορτάζω, eat until full, be filled. ^{13} κλάσμα, τος, τό, broken piece, fragment. ^{14} κόφινος, ου, ὁ, basket, large basket. ^{15} πλήρης, full. ^{16} πεντακισχίλιοι, five thousand, 5000. ^{17} ἀναγκάζω, force, compel. ^{18} ἑμβαίνω, embark. ^{19} προάγω, lead forth, go before. ^{20} πέραν, on the other side of, beyond (gen). ^{21} Βηθσαϊδά, ἡ, Bethsaida. ^{22} ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ^{23} δψιος, late.

Κατὰ Μᾶρκον 6:48 Byzantine NT

μέσω τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. 48 Καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ^{1} ἐν τῶ ἐλαύνειν, ^{2} ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος³ ἐναντίος⁴ αὐτοῖς, καὶ περὶ τετάρτην⁵φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης: καὶ ἤθελεν παρελθεῖν ^{7} αὐτούς. Οἱ 49 δέ, ίδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν φάντασμα⁸ εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν: πάντες γὰρ 50 αὐτὸν εἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. 10 Καὶ εὐθέως ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε: 11 ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, 51 καὶ ἐκόπασεν ^{12} ὁ ἄνεμος ^{3} καὶ λίαν ^{13} ἐκπερισσοῦ ἐν έαυτοῖς ἐξίσταντο, 14 καὶ ἐθαύμαζον. 15 Οὐ γὰρ συνῆκαν 52 έπὶ τοῖς ἄρτοις: ἦν γὰρ αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

¹ βασανίζω, torment, torture. ² ἐλαύνω, drive or push, row. ³ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ⁴ ἐναντίος, opposite, hostile. ⁵ τέταρτος, fourth. ⁶ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ⁷ παρέρχομαι, pass by, go by. ⁸ φάντασμα, τος, τό, apparition, ghost. ⁹ ἀνακράζω, cry out, shout aloud. ¹⁰ ταράσσω, trouble, agitate. ¹¹ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹² κοπάζω, stop, abate. ¹³λίαν, greatly, very. ¹⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁵ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁶ συνίημι, understand, consider. ¹⁷ πωρόω, harden, render callous.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 6:53

Καὶ διαπεράσαντες¹ ἤλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ,² καὶ 53 προσωρμίσθησαν.³ Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ 54 πλοίου, εὐθέως ἐπιγνόντες⁴ αὐτόν, περιδραμόντες⁵ 55 ὅλην τὴν περίχωρον⁶ ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις⁻ τοὺς κακῶς⁵ ἔχοντας περιφέρειν,² ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστιν. Καὶ ὅπου ἄν εἰσεπορεύετο¹⁰ εἰς 56 κώμας¹¹ ἢ πόλεις ἢ ἀγρούς,¹² ἐν ταῖς ἀγοραῖς¹³ ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας,¹⁴ καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἄν¹⁵ τοῦ κρασπέδου¹6 τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται:¹⁻ καὶ ὅσοι ἄν ἤπτοντο¹⁻ αὐτοῦ ἐσώζοντο.

¹ διαπεράω, cross over, pass through. ² Γεννησαρέτ, ή, Gennesaret. ³ προσορμίζω, anchor at a place. ⁴ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁵ περιτρέχω, run around, run about. ⁶ περίχωρος, ου, ή, neighboring. ⁷ κράβαττος, ου, ό, mattress, pallet. ⁸ κακώς, badly, evilly. ⁹ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁰ εἰσπορεύομα, enter, journey into. ¹¹ κώμη, ης, ή, village. ¹² ἀγρός, ου, ό, field, farm. ¹³ ἀγορά, ᾶς, ή, marketplace, place of assembly. ¹⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁵ κᾶν, and if, even if. ¹⁶ κράσπεδον, ου, τό, border, tassel. ¹⁷ ἄπτομαι, touch or handle. ¹⁸ κοινός, common, unclean. ¹⁹ ἄνιπτος, unwashed. ²⁰ μέμφομαι, find fault with, blame. ²¹ πυγμή, ῆς, ή, hand and wrist, fist.

Κατὰ Μᾶρκον 7:4 Byzantine NT

ν(ψωνται¹ τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες² τὴνπαράδοσιν³ τῶν πρεσβυτέρων: καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, 4 ἐὰν 4 μη βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσιν: καὶ ἄλλα πολλά έστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν ^{8} καὶ γαλκίων ^{9} καὶ κλινῶν. ^{10} "Επειτα ^{11} 5 ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Δ ιὰ τί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσιν κατὰ τὴν παράδοσιν³ τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ἀνίπτοις¹² γερσὶν έσθίουσιν τὸν ἄρτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς 6 ότι Καλως 13 προεφήτευσεν 14 'Ησαΐας 15 περὶ ὑμων των ύποκριτῶν, 16 ως γέγραπται, Οὖτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν ^{17} με τιμ $\tilde{a}$, ^{18} ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ^{19} ἀπέχει²⁰ ἀπ' ἐμοῦ. Μάτην²¹ δὲ σέβονταί²² με, 7διδάσκοντες διδασκαλίας ^{23} ἐντάλματα ^{24} ἀνθρώπων. 8m Aφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, κρατεῖτε $^{^2}$ τὴν

¹ νίπτω, wash. ² κρατέω, grasp, lay hold of. ³ παράδοσις, εως, ή, tradition, instruction. ⁴ ἀγορά, ᾶς, ή, marketplace, place of assembly. ⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ⁶ βαπτισμός, οῦ, ὁ, washing, cleansing. ⁷ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁸ ξέστης, ου, ὁ, pitcher, jug. ⁹ χαλκίον, ου, τό, bronze vessel. ¹⁰ κλίνη, ης, ή, couch, bed. ¹¹ ἔπειτα, then, after this. ¹² ἄνιπτος, unwashed. ¹³ καλώς, rightly, well. ¹⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁵ Ἡσαϊας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁶ ὑποκριτής, οῦ, ὁ, hypocrite, pretender. ¹⁷ χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁸ τιμάω, honor, value at a price. ¹⁹ πόρρω, far (away), far. ²⁰ ἀπέχω, received, obtain. ²¹ μάτην, in vain, no end. ²² σέβομαι, reverence, worship. ²³ διδασκαλία, ας, ή, teaching, doctrine. ²⁴ ἔνταλμα, τος, τό, precept, commandment.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 7:9

παράδοσιν¹ των άνθρώπων, βαπτισμούς² ξεστων³ καὶ ποτηρίων: καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιείτε. Καὶ ἔλεγεν αὐτοίς, Καλῶς ἀθετείτε τὴν 9 έντολην τοῦ θεοῦ, ἵνα την παράδοσιν¹ ὑμῶν τηρήσητε. Μωσῆς γὰρ εἶπεν, Τίμα⁸ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν 10 μητέρα σου: καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτω τελευτάτω: ^{10} ύμεῖς δὲ λέγετε, Έὰν εἴπη 11ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Κορβᾶν, 11 ὅ ἐστιν, δῶρον, ^{12} ὁ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ώφεληθῆς: ^{13} καὶ οὐκέτι ^{14} ἀφίετε ^{12} αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῆ μητρὶ αὐτοῦ, ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῆ παραδόσει 13 ύμῶν ἡ παρεδώκατε: καὶ παρόμοια⁵ τοιαῦτα πολλὰ ποιείτε. Καὶ προσκαλεσάμενος 6 πάντα τὸν ὄχλον, 14 ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀκούετέ μου πάντες, καὶ συνίετε. 15 Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν 18 τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον 19

¹ παράδοσις, εως, ή, tradition, instruction. ² βαπτισμός, οῦ, ό, washing, cleansing. ³ ξέστης, ου, ὁ, pitcher, jug. ⁴ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁵ παρόμοιος, like, similar. ⁶ καλῶς, rightly, well. ⁷ ἀθετέω, reject, annul. ⁸ τιμάω, honor, value at a price. ⁹ κακολογέω, speak evil of, revile. ¹⁰ τελευτάω, die, end. ¹¹ Κορβᾶν, gift to God, corban. ¹² δῶρον, ου, τό, gift, present. ¹³ ὡφελέω, profit, help. ¹⁴ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁵ ἀκυρόω, revoke, invalidate. ¹⁶ προσκαλέω, summon. ¹⁷ συνίημι, understand, consider. ¹⁸ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ¹⁹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into.

Κατὰ Μᾶρκον 7:16 Byzantine NT

εἰς αὐτόν, δ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι: άλλὰ τὰ έκπορευόμεν α^2 ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστιν τὰ κοινοῦντα α^1 τὸν ἄνθρωπον. Εἴ τις ἔχει ὧτα³ ἀκούειν ἀκουέτω. Καὶ 16 ότε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. Καὶ 18 λέγει αὐτοῖς, Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί έστε; Οὐ νοεῖτε ^{5} ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν ^{6} εἰσπορευόμενον ^{7} εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, ότι οὐκ 19 εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν,⁸ καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα⁹ ἐκπορεύεται,² καθαρίζον ¹⁰ πάντα τὰ βρώματα. ¹¹ "Ελεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ 20 τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. $Εσωθεν^{12}$ γάρ, ἐκ τῆς καρδίας τῶν 21 άνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ ^{13} οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται. ^{2} μοιγεῖαι, ^{14} πορνεῖαι, ^{15} φόνοι, ^{16} κλοπαί, ^{17} πλεονεξίαι, ^{18} 22

¹ κοινόω, make common, defile. ² ἐκπορεύομαι, go out, come out. ³ σὖς, ους, τό, ear. ⁴ ἀσύνετος, without understanding, unintelligent. ⁵ νοέω, understand, consider. ⁶ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁸ κοιλία, ας, ή, belly, womb. ⁹ ἀφεδρών, ὧνος, ό, toilet, latrine. ¹⁰ καθαρίζω, cleanse, make clean. ¹¹ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹² ἔσωθεν, from within, within. ¹³ διαλογισμός, οῦ, ό, reasoning, questioning. ¹⁴ μοιχεία, ας, ή, adultery. ¹⁵ πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ¹⁶ φόνος, ου, ό, murder, slaughter. ¹⁷ κλοπή, ῆς, ἡ, theft, thieving. ¹⁸ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 7:23

πονηρίαι, ^{1} δόλος, ^{2} ἀσέλγεια, ^{3} ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ^{4} ὑπερηφανία, ^{5} ἀφροσύνη: ^{6} πάντα ταῦτα 23 τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ^{7} ἐκπορεύεται, ^{8} καὶ κοινοί ^{9} τὸν ἄνθρωπον.

Καὶ ἐκεῖθεν¹⁰ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια¹¹ Τύρου¹² 24
καὶ Σιδῶνος.¹³ Καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν, οὐδένα ἤθελεν
γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.¹⁴ ἀκούσασα γὰρ 25
γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἤς εἶχεν τὸ θυγάτριον¹⁵ αὐτῆς
πνεῦμα ἀκάθαρτον,¹⁶ ἐλθοῦσα προσέπεσεν¹⁷ πρὸς τοὺς
πόδας αὐτοῦ: ἦν δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνίς,¹⁸ 26
Συραφοινίκισσα¹⁹ τῷ γένει:²⁰ καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ
δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς²¹ αὐτῆς. Ὁ δὲ 27
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῆ, ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι²² τὰ
τέκνα: οὐ γὰρ καλόν ἐστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν

 $^{^1}$ πονηρία, ας, ή, iniquity, wickedness. ^{2} δόλος, ου, ό, guile, deceit. ^{3} ἀσέλγεια, ας, ή, licentiousness, debauchery. ^{4} βλασφημία, ας, ή, blasphemy, reproach. ^{5} ὑπερηφανία, ας, ή, arrogance, haughtiness. ^{6} ἀφροσύνη, ης, ή, foolishness, want of sense. ^{7} ἔσωθεν, from within, within. ^{8} ἔκπορεύομαι, go out, come out. ^{9} κοινόω, make common, defile. ^{10} ἔκείθεν, from there, from that place. ^{11} μεθόριον, ου, τό, confine, border. ^{12} Τύρος, ου, ή, Tyre. ^{13} Σιδών, ώνος, ή, Sidon. ^{14} λανθάνω, escape notice, am hidden. ^{15} θυγάτριον, ου, τό, little daughter. ^{16} ἀκάθαρτος, unclean, impure. ^{17} προσπίπτω, fall upon, fall down before. ^{18} Έλληνίς, ίδος, ή, Greek, Greek woman. ^{19} Συροφοινίκισσα, ης, ή, Syrophoenician woman, Syrophoenician. ^{20} γένος, ους, τό, race, kind. ^{21} θυγάτηρ, τρος, ή, daughter. ^{22} χορτάζω, eat until full, be filled.

Κατὰ Μᾶρκον 7:28 Byzantine NT

τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.¹ Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ 28 λέγει αὐτῷ, Ναί,² κύριε: καὶ γὰρ τὰ κυνάρια¹ ὑποκάτω³ τῆς τραπέζης⁴ ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων⁵ τῶν παιδίων. Καὶ εἶπεν αὐτῆ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε: 29 ἐξελήλυθεν τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός⁶ σου. Καὶ 30 ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὖρεν τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός, καὶ τὴν θυγατέρα⁶ βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.7

Καὶ πάλιν ἐξελθών ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος, 10 31 ἤλθεν πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ 11 μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. 12 Καὶ φέρουσιν αὐτῷ 32 κωφὸν 13 μογγιλάλον, 14 καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῆ 15 αὐτῷ τὴν χεῖρα. Καὶ ἀπολαβόμενος 16 αὐτὸν 33 ἀπὸ τοῦ ὅχλου κατ ἰδίαν, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους 17 αὐτοῦ εἰς τὰ ὧτα 18 αὐτοῦ, καὶ πτύσας 19 ἤψατο 20 τῆς

 ^{*}κυνάριον, ου, τό, little dog. ² ναί, yes, truly. ³ ὑποκάτω, under, below. ⁴ τράπεζα, ης, ή, table. ⁵ ψιχίον, ου, τό, crumb, scrap. ⁵ θυγάτηρ, τρος, ή, daughter. ⁻ κλίνη, ης, ή, couch, bed. ⁵ ὅριον, ου, τό, boundary, region. ⁵ Τύρος, ου, ή, Tyre. ¹0 Σιδών, ωνος, ή, Sidon. ¹¹ ἀνά, upwards, upon. ¹² Δεκάπολις, εως, ή, Decapolis. ¹³ κωφός, deaf, dumb. ¹⁴ μογγιλάλος, ου, ό, one speaking with difficulty. ¹⁵ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁶ ἀπολαμβάνω, receive from, get back. ¹⁻ δάκτυλος, ου, ό, finger. ¹⁵ οὖς, ους, τό, ear. ¹⁵ πτύω, spit. ²⁰ ἄπτομαι, touch or handle.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 7:34

γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἀναβλέψας¹ εἰς τὸν οὐρανόν, 34 ἐστέναξεν,² καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθά,³ ὅ ἐστιν, Δ ιανοίχθητι.⁴ Καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν⁴ αὐτοῦ αἱ 35 ἀκοαί:⁵ καὶ ἐλύθη⁶ ὁ δεσμὸς⁵ τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.⁵ Καὶ διεστείλατο° αὐτοῖς ἴνα μηδενὶ 36 εἴπωσιν: ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο,° μᾶλλον περισσότερον¹0 ἐκήρυσσον. Καὶ ὑπερπερισσῶς¹1 37 ἐξεπλήσσοντο,¹² λέγοντες, Καλῶς¹³ πάντα πεποίηκεν: καὶ τοὺς κωφοὺς¹⁴ ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους¹5 λαλεῖν.

Έν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, παμπόλλου¹ ὅχλου ὅντος, καὶ 8 μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος¹ ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς, Σπλαγχνίζομαι¹ 2 ἐπὶ τὸν ὅχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν¹ μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν: καὶ ἐὰν ἀπολύσω 3

¹ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ² στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ³ ἐφφαθά, ephphatha, be opened! ⁴ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁵ ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ⁶ λύω, He/she was untied. ⁻ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ⁵ ὀρθῶς, rightly, correctly. ⁵ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ¹¹ περισσός, excessive, abundant. ¹¹ ὑπερπερισσῶς, beyond all measure, utterly. ¹² ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ¹³ καλῶς, rightly, well. ¹⁴ κωφός, deaf, dumb. ¹⁵ ἄλαλος, speechless, mute. ¹⁶ πάμπολυς, very great. ¹⁻ προσκαλέω, summon. ¹৪ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ¹٩ προσμένω, wait longer, remain.

Κατὰ Μᾶρκον 8:4 Byzantine NT

αὐτοὺς νήστεις¹ εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται² ἐν τῆ όδῶ: τινὲς γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ^{3} ἥκουσιν. ^{4} Καὶ ^{4} ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν⁵ τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ^{6} ἄρτων ἐπ ^{2} ἐρημίας; ^{7} Καὶ 5 ἐπηρώτα αὐτούς, Πόσους⁸ ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον, Έπτά. Καὶ παρήγγειλεν τῶ ὄχλω ἀναπεσεῖν 10 ἐπὶ τῆς 6 γῆς: καὶ λαβών τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας 11 ἔκλασεν ^{12} καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθώσιν: ^{13} καὶ παρέθηκαν ^{13} τῷ ὄγλῳ. Καὶ εἶγον ^{7} iχθύδια ^{14} όλίγα: ^{15} καὶ εὐλογήσας ^{16} εἶπεν παραθεῖναι ^{13} καὶ αὐτά. Ἔφαγον δέ, καὶ ἐχορτάσθησαν: καὶ ἦραν 8 περισσεύματα ^{17} κλασμάτων ^{18} έπτὰ σπυρίδας. ^{19} ^{5} Ησαν 9 δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι: ^{20} καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. Καὶ εὐθέως ἐμβὰς 21 εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν 10 μαθητών αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη ^{22} Δ αλμανουθά. ^{23}

¹ νῆστις, ὁ, not eating, hungry. ² ἐκλύω, am unstrung, become weak. ³ μακρόθεν, from afar, afar. ⁴ ῆκω, have come, am present. ⁵ πόθεν, from where? whence. ⁶ χορτάζω, eat until full, be filled. ⁷ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ⁸ πόσος, how many? how great? ⁹ παραγγέλλω, order, command. ¹⁰ ἀναπίπτω, recline, lie down. ¹¹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹² κλάω, break. ¹³ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁴ ἰχθύδιον, ου, τό, small fish, little fish. ¹⁵ δλίγος, little, few. ¹⁶ εὐλογέω, bless. ¹⁷ περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ¹⁸ κλάσμα, τος, τό, broken piece, fragment. ¹⁹ σπυρίς, ίδος, ἡ, large basket, plaited basket. ²⁰ τετρακισχίλιοι, four thousand, 4000. ²¹ ἐμβαίνω, embark. ²² μέρος, ους, τό, part, portion. ²³ Δαλμανουθά, ἡ, Dalmanutha.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 8:11

Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο συζητεῖν¹ αὐτῷ, 11 ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες² αὐτόν. Καὶ ἀναστενάξας³ τῷ πνεύματι 12 αὐτοῦ λέγει, Τί ἡ γενεὰ⁴ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ;⁵ ᾿Αμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῷ γενεᾳ⁴ ταύτῃ σημεῖον. Καὶ ἀφεὶς αὐτούς, ἐμβὰς⁶ πάλιν εἰς πλοῖον, 13 ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. Τ

Καὶ ἐπελάθοντο⁸ λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ 14 εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ διεστέλλετο⁹ 15 αὐτοῖς, λέγων, Όρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης¹⁰ τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης¹⁰ Ἡρώδου.¹¹ Καὶ 16 διελογίζοντο¹² πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Ἅρτους οὐκ ἔχομεν. Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Τί 17 διαλογίζεσθε¹² ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; Οὕπω¹³ νοεῖτε,¹⁴ οὐδὲ συνίετε; ¹⁵ Ἔτι πεπωρωμένην¹⁶ ἔχετε τὴν καρδίαν

 $^{^1}$ συζητέω, discuss, dispute. ^{2} πειράζω, test, tempt. ^{3} ἀναστενάζω, sigh deeply, groan or sigh deeply. ^{4} γενεά, ας, ή, generation. ^{5} ἐπίζητέω, seek for, seek after. ^{6} ὲμβαίνω, embark. ^{7} πέραν, on the other side of, beyond (gen). ^{8} ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ^{9} διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ^{10} ζύμη, ης, ή, leaven, ferment. ^{11} Ἡρώδης, ου, ό, Herod. ^{12} διαλογίζομαι, debate, reason. ^{13} οὔπω, not yet. ^{14} νοέω, understand, consider. ^{15} συνίημι, understand, consider. ^{16} πωρόω, harden, render callous.

Κατὰ Μᾶρκον 8:18 Byzantine NT

ύμῶν; Ὁφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; Καὶ ὧτα¹ 18 ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; Καὶ οὐ μνημονεύετε;² Ὅτε τοὺς 19 πέντε³ ἄρτους ἔκλασα⁴ εἰς τοὺς πεντακισχιλίους,⁵ πόσους⁶ κοφίνους⁻ πλήρεις⁶ κλασμάτων⁰ ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. Ὅτε δὲ τοὺς ἐπτὰ εἰς τοὺς 20 τετρακισχιλίους,¹⁰ πόσων⁶ σπυρίδων¹¹ πληρώματα¹² κλασμάτων⁰ ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά. Καὶ ἔλεγεν 21 αὐτοῖς, Πῶς οὐ συνίετε;¹³

Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ 22
 τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἄψηται. 23
 Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης: καὶ πτύσας εἰς τὰ ὅμματα αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης: καὶ πτύσας ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι
 βλέπει. Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν, Βλέπω τοὺς 24
 ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὅρῶ περιπατοῦντας. Εἶτα 25

48

 $^{^{1}}$ ούς, ους, τό, ear. ^{2} μνημονεύω, remember, make mention of. ^{3} πέντε, five, 5. ^{4} κλάω, break. ^{5} πεντακισχίλιοι, five thousand, 5000. ^{6} πόσος, how many? how great? ^{7} κόφινος, ου, ὁ, basket, large basket. ^{8} πλήρης, full. ^{9} κλάσμα, τος, τό, broken piece, fragment. ^{10} τετρακισχίλιοι, four thousand, 4000. ^{11} σπυρίς, ίδος, ή, large basket, plaited basket. ^{12} πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ^{13} συνίημι, understand, consider. ^{14} Βηθσαϊδά, ή, Bethsaida. ^{15} ἄπτομαι, τουch or handle. ^{16} έπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ^{17} έξάγω, lead out. ^{18} κώμη, ης, ή, village. ^{19} πτύω, spit. ^{20} δμμα, ος, τό, eye. ^{21} ἐπιτίθημι, lay upon, put. ^{22} ἀναβλέπω, look up, receive sight. ^{23} δένδρον, ου, τό, tree. ^{24} εἶτα, then, thereafter.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 8:26

πάλιν ἐπέθηκεν¹ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι.² Καὶ ἀποκατεστάθη,³ καὶ ἐνέβλεψεν⁴ τηλαυγῶς⁵ ἄπαντας.⁶ Καὶ ἀπέστειλεν 26 αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην⁻ εἰσέλθης, μηδὲ εἴπης τινὶ ἐν τῆ κώμη.⁻

Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς 27 κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου: καὶ ἐν τῆ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, 28 Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν: καὶ ἄλλοι Ἡλίαν: ἄλλοι δὲ ἔνα τῶν προφητῶν. Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς 29 δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὰ εἶ ὁ χριστός. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἴνα 30 μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤρξατο διδάσκειν 31 αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, 13

¹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ² ἀναβλέπω, look up, receive sight. ³ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ⁴ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁵ τηλαυγώς, plainly, clearly. ⁶ ἄπας, each, every. ⁷ κώμη, ης, ή, village. ⁸ Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ⁹ Φίλιππος, ου, ό, Philip. ¹⁰ βαπτιστής, οῦ, ό, baptist, baptizer. ¹¹ Ἡλίας, ου, ό, Elijah. ¹² ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ¹³ πάσχω, suffer, am acted upon.

Κατὰ Μᾶρκον 8:32 Byzantine NT

καὶ ἀποδοκιμασθῆναι¹ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν άρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι: καὶ παρρησία τὸν 32 λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος³ αὐτὸν ὁ Πέτρος $\mathring{\eta}$ ρξατο ἐπιτιμᾶν ^{4} αὐτῶ. Ὁ δὲ ἐπιστραφείς, καὶ ἰδών 33 τούς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησεν⁴ τῷ Πέτρῳ, λέγων, "Υπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ: " ὅτι οὐ Φρονεῖς ^{8} τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ προσκαλεσάμενος 34 τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, "Οστις θέλει ὀπίσω" μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω 10 έαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν ^{11} αὐτοῦ, καὶ άκολουθείτω μοι. Ός γὰρ ἂν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτοῦ 35 σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν: ος δ' ἂν ἀπολέση τὴν ἑαυτοῦ ψυγὴν ἕνεκεν ^{12} ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὖτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ώφελήσει ^{13} ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήση ^{14} 36

¹ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ² παρρησία, ας, ή, boldness, confidence. ³ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁴ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁵ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁶ ὀπίσω, behind, after (gen). ⁷ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ⁸ φρονέω, think, judge. ⁹ προσκαλέω, summon. ¹⁰ ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹¹ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ¹² ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ¹³ ὡφελέω, profit, help. ¹⁴ κερδαίνω, gain, win. ¹⁵ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 8:38

τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα¹ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38 "Ος γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῆ² με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῆ γενεᾳ³ ταύτη τῆ μοιχαλίδι⁴ καὶ ἁμαρτωλῷ,⁵ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται² αὐτόν, ὅταν ἔλθη ἐν τῆ δόξη τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἀγίων.

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες τῶν 9
ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου,
ἕως ἄν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν
δυνάμει.

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἔξ⁷ παραλαμβάνει⁸ ὁ Ἰησοῦς τὸν 2 Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον⁹ καὶ Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν¹¹ κατ' ἰδίαν μόνους. Καὶ μετεμορφώθη¹² ἔμπροσθεν¹³ αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια 3 αὐτοῦ ἐγένοντο στίλβοντα, ¹⁴ λευκὰ¹⁵ λίαν¹⁶ ὡς γιών, ¹⁷

¹ ἀντάλλαγμα, τος, τό, exchange, purchasing price. ² ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ³ γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ⁴ μοιχαλίς, (δος, ἡ, adulteress. ⁵ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ⁶ γεύομαι, taste, experience. ⁷ ἔξ, six, 6. ⁸ παραλαμβάνω, receive, take. ⁹ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹⁰ ἀναφέρω, bring up, offer. ¹¹ ὑψηλός, high, lofty. ¹² μεταμορφόω, change the form, transform. ¹³ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹⁴ στίλβω, shine, be radiant. ¹⁵ λευκός, white, bright. ¹⁶λίαν, greatly, very. ¹⁷ χιών, όνος, ἡ, snow.

Κατὰ Μᾶρκον 9:4 Byzantine NT

οἶα¹ γναφεὺς² ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι.³ Καὶ 4 ἄφθη αὐτοῖς Ἡλίας⁴ σὺν Μωσῆ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες⁵ τῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος 5 λέγει τῷ Ἰησοῦ, Ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι: καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς⁶ τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῆ μίαν, καὶ Ἡλίᾳ⁴ μίαν. Οὐ γὰρ ἤδει τί λαλήσει: ἦσαν 6 γὰρ ἔκφοβοι.⁻ Καὶ ἐγένετο νεφέλη⁵ ἐπισκιάζουσαҫ 7 αὐτοῖς: καὶ ἦλθεν φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης,⁵ Οὖτός ἐστιν ὁ υἰός μου ὁ ἀγαπητός: αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐξάπινα¹0 8 περιβλεψάμενοι,¹¹ οὐκέτι¹² οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.

Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο¹³ 9 αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται¹⁴ ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υίὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. Καὶ τὸν λόγον 10 ἐκράτησαν¹⁵ πρὸς ἑαυτούς, συζητοῦντες¹⁶ τί ἐστιν τὸ

¹ οίος, such as, of what kind. ² γυαφεύς, έως, ό, one who cleans woolen cloth. ³ λευκαίνω, make white, whiten. ⁴ Ἡλίας, ου, ό, Elijah. ⁵ συλλαλέω, talk with, discuss. ⁶ σκηνή, ῆς, ἡ, tent, tabernacle. ⁷ ἔκφοβος, terrified, greatly terrified. ⁸ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁹ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ¹⁰ ἐξάπινα, suddenly, unexpectedly. ¹¹ περιβλέπομαι, look around, look around on. ¹² οὐκέτι, no longer, no more. ¹³ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ¹⁴ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁵ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁶ συζητέω, discuss, dispute.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 9:11

ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. Καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες 11 ὅτι Λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἡλίαν¹ δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ ἀποκριθείς, εἶπεν αὐτοῖς, Ἡλίας¹ μὲν 12 ἐλθών πρῶτον, ἀποκαθιστᾳ² πάντα: καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθη³ καὶ ἐξουδενωθῆ.⁴ Ἁλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ 13 Ἡλίας¹ ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

Καὶ ἐλθών πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶδεν ὅχλον πολὺν περὶ 14 αὐτούς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. Καὶ 15 εὐθέως πᾶς ὁ ὅχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ἤσπάζοντο αὐτόν. Καὶ ἐπηρώτησεν 16 τοὺς γραμματεῖς, Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; Καὶ 17 ἀποκριθεὶς εἶς ἐκ τοῦ ὅχλου εἶπεν, Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ 18 ὅπου ἄν αὐτὸν καταλάβη, ἡήσσει αὐτόν: καὶ ἀφρίζει,

¹Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ² ἀποκαθίστημι, restore, give back. ³ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁴ ἐξουδενόω, ignore, despise. ⁵ συζητέω, discuss, dispute. ⁶ ἐκθαμβέομαι, amaze, be amazed. ⁿ προστρέχω, run up to, run to. ፄ ἄλαλος, speechless, mute. ⁰ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁰ ῥήγνυμι, break apart, throw down. ¹¹ ἀφρίζω, foam at the mouth.

Κατὰ Μᾶρκον 9:19 Byzantine NT

καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται: καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσγυσαν. ^{4} ^{4} ^{6} δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῶ λέγει, ^{5} Ω ^{5} γενεὰ ^{6} 19 ἄπιστος, ^{7} ἕως πότε ^{8} πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ^{8} Εως πότε ^{8} ἀνέξομαι ύμῶν; Φέρετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν 20 αὐτὸν πρὸς αὐτόν: καὶ ἰδών αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν ^{10} αὐτόν: καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ^{11} ἀφρίζων. 12 Καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσος 21 χρόνος ἐστίν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπεν, Παιδιόθεν. ^{14} Καὶ πολλάκις ^{15} αὐτὸν καὶ εἰς τὸ πῦρ 22 ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέση αὐτόν: ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ^{16} ήμῖν, σπλαγχνισθεὶς ^{17} ἐφ' ήμᾶς. 23 Ο δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ¹⁸ τῶ πιστεύοντι. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ 24 πατηρ τοῦ παιδίου, μετὰ δακρύων 19 ἔλεγεν, Πιστεύω, κύριε, βοήθει¹⁶ μου τῆ ἀπιστία.²⁰ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι 25

¹ τρίζω, gnash, grind. ² όδούς, ό, tooth. ³ ξηραίνω, dry up, parch. ⁴ ἰσχύω, be strong, able. ⁵ ὤ, Oh! omega. ⁶ γενεά, ᾶς, ή, generation. ⁷ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁸ πότε, when? at what time? ⁹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁰ σπαράσσω, convulse, shake to and fro. ¹¹ κυλίω, roll. ¹² ἀφρίζω, foam at the mouth. ¹³ πόσος, how many? how great? ¹⁴ παιδιόθεν, from childhood. ¹⁵ πολλάκις, often, many times. ¹⁶ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁷ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ¹⁸ δυνατός, powerful, possible. ¹⁹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²⁰ ἀπιστία, ας, ή, unbelief, unfaithfulness.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 9:26

ἐπισυντρέχει¹ ὄχλος, ἐπετίμησεν² τῶ πνεύματι τῶ ἀκαθάρτω,³ λέγων αὐτῷ, Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον⁴ καὶ κωφόν, έγω σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι⁷ εἰσέλθης εἰς αὐτόν. Καὶ κράξαν, καὶ πολλὰ 26 σπαράξαν⁸ αὐτόν, ἐξῆλθεν: καὶ ἐγένετο ὡσεὶ⁹ νεκρός, ώστε πολλούς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 27 κρατήσας ^{10} αὐτὸν τῆς χειρός, ἤγειρεν αὐτόν: καὶ άνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ 28 αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὅτι Ἡμεῖς οὐκ ήδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο 29 τὸ γένος εἰ ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχ $\tilde{\eta}^{12}$ καὶ νηστεία. ^{13}

Καὶ ἐκεῖθεν¹⁴ ἐξελθόντες παρεπορεύοντο¹⁵ διὰ τῆς 30 Γαλιλαίας: καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ. Ἐδίδασκεν γὰρ 31 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς

¹ ἐπισυντρέχω, run together again, run together to. ² ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ³ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁴ ἄλαλος, speechless, mute. ⁵ κωφός, deaf, dumb. ⁶ ἐπιτάσσω, command, give order. ⁷ μηκέτι, no longer. ⁸ σπαράσσω, convulse, shake to and fro. ⁹ ὡσεί, like, about. ¹⁰ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹¹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹² προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹³ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁴ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁵ παραπορεύομαι, go beside, go past.

Κατὰ Μᾶρκον 9:32 Byzantine NT

τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν: καὶ ἀποκτανθείς, τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Οἱ δὲ ἡγνόουν¹ τὸ ἡῆμα, καὶ 32 ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

Καὶ ἤλθεν εἰς Καπερναούμ:² καὶ ἐν τῆ οἰκίᾳ γενόμενος 33 ἐπηρώτα αὐτούς, Τί ἐν τῆ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε;³ Οἱ δὲ ἐσιώπων:⁴ πρὸς ἀλλήλους γὰρ 34 διελέχθησαν⁵ ἐν τῆ ὁδῷ, τίς μείζων. Καὶ καθίσας⁴ 35 ἐφώνησεν⁻ τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος.⁵ Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ 36 αὐτῶν: καὶ ἐναγκαλισάμενος³ αὐτό, εἶπεν αὐτοῖς: Ός 37 ἐὰν ἕν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται: καὶ δς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέγεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ² Καπερναούμ, ή, Capernaum. ³ διαλογίζομαι, debate, reason. ⁴ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁶ καθίζω, seat, sit. ⁷ φωνέω, call, crow. ⁸ διάκονος, ου, ό, minister, deacon. ⁹ ἐναγκαλίζομαι, take in one's arms, hug.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 9:38

Άπεκρίθη δὲ αὐτῶ Ἰωάννης, λέγων, Διδάσκαλε, εἴδομέν 38 τινα τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, δς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν: καὶ ἐκωλύσαμεν ^{1} αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Μὴ κωλύετε ^{1} 39 αὐτόν: οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῶ ονόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ ^{2} κακολογῆσαί ^{3} με. 40'Ος γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν. 'Ος 41 γὰρ ἂν ποτίση⁴ ὑμᾶς ποτήριον⁵ ὕδατος ἐν ὀνόματί μου, ότι χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέση τὸν μισθὸν ^{6} αὐτοῦ. Καὶ ὅς ἐὰν σκανδαλίση ^{7} ἕνα τῶν 42 μικρῶν⁸ τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται $^{^{9}}$ λίθος μυλικὸς $^{^{10}}$ περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43 Καὶ ἐὰν σκανδαλίζη ^{7} σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον ^{12} αὐτήν: καλόν σοι ἐστὶν κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, 14 εἰς

¹ κωλύω, forbid, hinder. ² ταχύ, quickly, speedily. ³ κακολογέω, speak evil of, revile. ⁴ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁵ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁶ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ⁷ σκανδαλίζω, cause to stumble. ⁸ μικρός, small, little. ⁹ περίκειμαι, be around, surround. ¹⁰ μυλικός, belonging to a mill. ¹¹ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ¹² ἀποκόπτω, cut off, smite. ¹³ κυλλός, crippled, lame. ¹⁴ γέεννα, ης, ή, gehenna, Gehenna.

Κατὰ Μᾶρκον 9:44 Byzantine NT

τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ^{1} ὅπου ὁ σκώλη ξ^{2} αὐτῶν οὐ 44τελευτ $\tilde{a}$, καὶ τὸ πῦρ οὐ σ β έννυται. Καὶ ἐὰν ὁ πούς 45 σου σκανδαλίζη σε, ἀπόκοψον αὐτόν: καλόν ἐστίν σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, $\frac{1}{7}$ ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, ^{8} εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ^{1} ὅπου ὁ σκώλη ξ^{2} αὐτῶν οὐ τελευτᾶ, ^{3} καὶ τὸ ^{46} πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου 47 σκανδαλίζη⁵ σε, ἔκβαλε αὐτόν: καλόν σοι ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν⁸ τοῦ πυρός, ὅπου ὁ σκώλη ξ^2 αὐτῶν οὐ τελευτᾶ, καὶ τὸ 48πῦρ οὐ σβέννυται. Τᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, αλ 49 πᾶσα θυσία ^{11} άλι ^{12} άλισθήσεται. ^{10} Καλὸν τὸ ἄλας: ^{13} 50 ἐὰν δὲ τὸ ἄλας ^{13} ἄναλον ^{14} γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ άρτύσετε; 15 Έχετε ἐν ἑαυτοῖς ἄλας, 13 καὶ εἰρηνεύετε 16 έν άλλήλοις.

¹ ἄσβεστος, unquenchable, inextinguishable. ² σκώληξ, ηκος, ό, worm, gnawing worm. ³ τελευτάω, die, end. ⁴ σβέννυμι, quench, extinguish. ⁵ σκανδαλίζω, cause to stumble. ⁶ ἀποκόπτω, cut off, smite. ⁷ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁸ γέεννα, ης, ή, gehenna, Gehenna. ⁹ μονόφθαλμος, one-eyed. ¹⁰ ἀλίζω, salt, sprinkle with salt. ¹¹ θυσία, ας, ή, sacrifice. ¹² ἄλς, ό, salt. ¹³ ἄλας, ατος, τό, salt. ¹⁴ ἄναλος, without salt, saltless. ¹⁵ ἀρτύω, season, make salty. ¹⁶ εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 10:2

Κάκεῖθεν άναστὰς ἔργεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας 10 διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου: καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν: καί, ὡς εἰώθει, πάλιν έδίδασκεν αὐτούς. Καὶ προσελθόντες Φαρισαῖοι 2 έπηρώτησαν αὐτόν, Εἰ ἔξεστιν⁸ ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 3 αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο¹⁰ Μωσῆς; Οἱ δὲ εἶπον, 4 Μωσῆς ἐπέτρεψεν¹¹ βιβλίον¹² ἀποστασίου¹³ γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, 5 Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν 14 ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην: ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ^{15} ἄρσεν ^{16} καὶ ^{6} θῆλυ ^{17} ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεός. Ένεκεν ^{18} τούτου 7 καταλείψει 19 ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται²⁰ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. εΩστε 8

¹ κάκεῖθεν, and thence, and from there. ² ὅριον, ου, τό, boundary, region. ³ Ἰουδαία, ας, ή, Judea. ⁴ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ⁵ Ἰορδάνης, ου, ὁ, Jordan. ⁶ συμπορεύομαι, come together, travel with. ⁷ εἴωθα, be accustomed, to maintain a custom. ⁸ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ⁹ πειράζω, test, tempt. ¹⁰ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹¹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹² βιβλίον, ου, τό, book, scroll. ¹³ ἀποστάσιον, ου, τό, certificate of divorce, repudiation. ¹⁴ σκληροκαρδία, ας, ή, hardness of heart. ¹⁵ κτίσις, εως, ή, creation, creature. ¹⁶ ἄρσην, male. ¹⁷ θῆλυς, female, woman. ¹⁸ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁹ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁰ προσκολλάω, join closely, cleave to.

Κατὰ Μᾶρκον 10:9 Byzantine NT

οὐκέτι¹ εἰσὶν δύο, ἀλλὰ μία σάρξ. Ὁ οὖν ὁ θεὸς 9 συνέζευξεν,² ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.³ Καὶ ἐν τῆ οἰκία 10 πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὁς ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν 11 γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ⁴ ἄλλην, μοιχᾶται⁵ ἐπ' αὐτήν: καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ 12 γαμηθῆ⁴ ἄλλῳ, μοιχᾶται.⁵

Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ἄψηται αὐτῶν: οἱ δὲ 13 μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. Τδὼν δὲ ὁ 14 Ἰησοῦς ἡγανάκτησεν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με: μὴ κωλύετε αὐτά: τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 15 ος ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, 16 τιθεὶς τὰς γεῖρας ἐπ' αὐτά, εὐλόγει αὐτά.

¹ οὐκέτι, no longer, no more. ² συζεύγνυμι, join together, unite. ³ χωρίζω, separate, depart. ⁴ γαμέω, marry. ⁵ μοιχάομαι, commit adultery with, commit adultery. ⁶ προσφέρω, bring to, offer. ⁷ ἄπτομαι, touch or handle. ⁸ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁹ ἀγανακτέω, be indignant, am angry. ¹⁰ κωλύω, forbid, hinder. ¹¹ ἐναγκαλίζομαι, take in one's arms, hug. ¹² εὐλογέω, bless.

Byzantine NT Κατά Μᾶρκου 10:17

Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμών εἶς 17καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε άγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ⁴ O 18 δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς άγαθός, εἰ μὴ εἶς, ὁ θεός. Τὰς ἐντολὰς οἶδας, Μὴ 19 μοιχεύσης, μη φονεύσης, μη κλέψης, ψευδομαρτυρήσης, μη ἀποστερήσης, τίμα τον πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 20 αὐτῶ, Δ ιδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐ Φ υλαξάμην ^{11} ἐκ νεότητός ^{12} μου. ^{12} δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέ ψ ας ^{13} αὐτ $\tilde{\omega}$ 21 ήγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Έν σοι ὑστερεῖ: $^{^{14}}$ ύπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, ^{15} καὶ δὸς πτωχοῖς, ^{16} καὶ έξεις θησαυρὸν¹⁷ ἐν οὐρανῷ: καὶ δεῦρο, 18 ἀκολούθει μοι, ἄρας τὸν σταυρόν. ^{19} ^{19} ^{19} ^{19} δὲ στυγνάσας ^{20} ἐπὶ τ $\tilde{\omega}$ 22 λόγω ἀπῆλθεν λυπούμενος: ^{21} ἦν γὰρ ἔγων κτήματα ^{22}

 $^{^1}$ έκπορεύομαι, go out, come out. ^{2} προστρέχω, run up to, run to. ^{3} γονυπετέω, fall on the knees, kneel down. ^{4} κληρονομέω, inherit, obtain. ^{5} μοιχεύω, commit adultery. ^{6} φονεύω, kill, murder. ^{7} κλέπτω, steal. ^{8} ψευδομαρτυρέω, bear false witness, testify falsely. ^{9} ἀποστερέω, defraud, deprive of. ^{10} τιμάω, honor, value at a price. ^{11} φυλάσσω, guard, keep. ^{12} νεότης, ητος, ή, youth, youthfulness. ^{13} ἐμβλέπω, look at, look into. ^{14} ύστερέω, lack, need. ^{15} πωλέω, sell. ^{16} πτωχός, poor, poor man (as a noun). ^{17} θησανρός, οῦ, ό, storehouse, treasure. ^{18} δεῦρο, until now, come here! ^{19} στανρός, οῦ, ό, cross. ^{20} στυγνάζω, become gloomy, be shocked or sad. ^{21} λυπέω, grieve, pain. ^{22} κτήμα, ος, τό, possession, piece of property.

Κατὰ Μᾶρκον 10:23 Byzantine NT

πολλά.

Καὶ περιβλεψάμενος ό Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς 23 αὐτοῦ, Π ῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα έχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. Οἱ δὲ μαθηταὶ 24 έθαμβοῦντο έπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς δύσκολόν έστιν τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν³ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. Εὐκοπώτερόν ἐστιν 25 κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, η πλούσιον ^{10} εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. Οἱ 26 δὲ περισσῶς 11 ἐξεπλήσσοντο, 12 λέγοντες πρὸς ἑαυτούς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας 3 δὲ αὐτοῖς ὁ 27 Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, 4 ἀλλ' οὐ παρὰ θεῷ: πάντα γὰρ δυνατά¹⁵ ἐστιν παρὰ τῷ θεῷ. 28 "Ηρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδού, ἡμεῖς

¹ περιβλέπομαι, look around, look around on. ² δυσκόλως, with difficulty, hardly. ³ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ⁴ θαμβέω, amaze. ⁵ δύσκολος, hard, difficult. ⁶ εὐκοπώτερον, easier. ⁷ κάμηλος, ου, ό, camel. ⁸ τρυμαλιά, ᾶς, ή, hole, eye of a needle. ⁹ ραφίς, ίδος, ή, needle. ¹⁰ πλούσιος, rich. ¹¹ περισσως, abundantly, exceedingly. ¹² ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ¹³ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹⁴ ἀδύνατος, impossible, unable. ¹⁵ δυνατός, powerful, possible.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 10:29

ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Ἀποκριθεὶς 29 ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὅς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς,¹ ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς,² ἔνεκεν³ ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν³ τοῦ εὐαγγελίου, ἐὰν μὴ λάβῃ 30 ἑκατονταπλασίονα⁴ νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς¹ καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγρούς,² μετὰ διωγμῶν,⁵ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ 31 ἔσχατοι πρῶτοι.

⁵Ησαν δὲ ἐν τῆ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα: καὶ 32 ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν: ὅτι Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, 33 καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς

¹ άδελφή, ής, ή, sister. ² ἀγρός, ου, ό, field, farm. ³ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ⁴ έκατονταπλασίων, hundred times, hundredfold. ⁵ διωγμός, οῦ, ό, persecution. ⁶ προάγω, lead forth, go before. ⁻ θαμβέω, amaze. ⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ⁶ συμβαίνω, come together, come to pass.

Κατὰ Μᾶρκον 10:34 Byzantine NT

άρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν¹ αὐτὸν θανάτω, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, 34 καὶ ἐμπαίξουσιν² αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν³ αὐτόν, καὶ ἐμπτύσουσιν⁴ αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν: καὶ τῆ τρίτη ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ 35 υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα δ ἐὰν αἰτήσωμεν, ποιήσης ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί 36 θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν, 37 ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῆ δόξη σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, 38 Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον δ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα δ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ 39 Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριον δ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα δ ἐγὼ βαπτίζομαι

¹ κατακρίνω, condemn. ² ἐμπαίζω, mock. ³ μαστιγόω, whip, lash. ⁴ ἐμπτύω, spit upon. ⁵ προσπορεύομαι, approach, come near. ⁶ Ἰάκωβος, James, Jacob. ⁷ Ζεβεδαΐος, ου, ό, Zebedee. ⁸ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ⁹ καθίζω, seat, sit. ¹⁰ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ¹¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 10:40

βαπτισθήσεσθε: τὸ δὲ καθίσαι¹ ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ 40 εὐωνύμων² οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ήτοίμασται.³ Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα⁴ ἤρξαντο 41 άγανακτεῖν⁵ περὶ Ἰακώβου⁶ καὶ Ἰωάννου. Ὁ δὲ 42 Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν⁸ αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν: 43 άλλ' δς έὰν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος: 10 καὶ δς ἐὰν θέλη ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, 44 ἔσται πάντων δοῦλος. Καὶ γὰρ ὁ υίὸς τοῦ ἀνθρώπου 45 οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ^{11} ἀλλὰ διακονῆσαι, ^{11} καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ^{12} ἀντὶ ^{13} πολλῶν.

¹ καθίζω, seat, sit. ² εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ³ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ⁴ δέκα, ten, 10. ⁵ ἀγανακτέω, be indignant, am angry. ⁶ Ἰάκωβος, James, Jacob. ⁷ προσκαλέω, summon. ⁸ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ⁹ κατεξουσιάζω, exercise authority over. ¹⁰ διάκονος, ου, ό, minister, deacon. ¹¹ διακονέω, serve, minister. ¹² λύτρον, ου, τό, price of release, ransom. ¹³ ἀντί, instead of, in place of.

Κατὰ Μᾶρκον 10:46 Byzantine NT

Καὶ ἔργονται εἰς Ἰεριγώ: καὶ ἐκπορευομένου¹ αὐτοῦ ἀπὸ 46 Ίεριγώ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄγλου ἱκανοῦ, ² υίὸς Τιμαίου³ Βαρτίμαιος⁴ ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν όδὸν προσαιτῶν. 5 Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ 47 Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, Ὁ υἱὸς Δ αυίδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν ^{7} με. Καὶ ἐπετίμων ^{8} αὐτῶ 48 πολλοί, ἵνα σιωπήση: ο δε πολλώ μαλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δ αυίδ, ἐλέησόν ^{7} με. Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 49 αὐτὸν φωνηθῆναι: καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει: ^{11} ἔγειραι, φωνεῖ ^{10} σε. ^{10} δὲ ^{10} ἀποβαλὼν¹² τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν Ίησοῦν. Καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί 51 θέλεις ποιήσω σοί; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, Ραββουνί, 13 ἵνα ἀναβλέψω. 14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῶ, 52 "Υπαγε: ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν, 14 καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῆ ὁδῷ.

¹ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ² ἱκανός, sufficient, able. ³ Τιμαῖος, ου, ό, Timaeus. ⁴ Βαρτιμαῖος, ου, ό, Bartimaeus. ⁵ προσαιτέω, beg. ⁶ Ναζωραῖος, ου, ό, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁷ ἐλεέω, have mercy, pity. ⁸ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁹ σιωπάω, be silent, keep silence. ¹⁰ φωνέω, call, crow. ¹¹ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹² ἀποβάλλω, throw away, cast aside. ¹³ ῥαββουνί, Rabboni, my master. ¹⁴ ἀναβλέπω, look up, receive sight.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 11:2

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν¹ εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰς Βηθσφαγη² καὶ 11 Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, άποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε 2 εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν: καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, έφ' ου ούδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικεν: ^{10} λύσαντες ^{11} αὐτὸν ἀγάγετε. Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε 3 τοῦτο; εἴπατε ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ^{12} ἔχει: καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστέλλει ὧδε. Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὖρον 4 πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν $\mathring{}^{13}$ ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, ^{14} καὶ λύουσιν ^{11} αὐτόν. Καί τινες τῶν ἐκεῖ 5 έστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες 11 τὸν πωλον; Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθώς ἐνετείλατο¹⁵ ὁ 6 Ἰησοῦς: καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον ^{8} 7 πρὸς τὸν Ἰησοῦν: καὶ ἐπέβαλον 16 αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν¹⁰ ἐπ' αὐτῶ. Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια 8

¹ ἐγγίζω, come near, approach. ² Βηθφαγή, ή, Bethphage. ³ Βηθανία, ας, ή, Bethany. ⁴ ἐλαία, ας, ή, olive tree. ⁵ κώμη, ης, ή, village. ⁶ κατέναντι, over against, opposite. ⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁸ πῶλος, ου, ό, colt, young ass. ⁹ δέω, bind, tie. ¹⁰ καθίζω, seat, sit. ¹¹ λύω, untie, loose. ¹² χρεία, ας, ή, need, necessity. ¹³ θύρα, ας, ή, door, gate. ¹⁴ ἄμφοδον, ου, τό, street, quarter. ¹⁵ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon.

Κατὰ Μᾶρκον 11:9 Byzantine NT

αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν: ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκοπτον ἐκοπτον δένδρων, καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν. Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες 9 ἔκραζον, λέγοντες, Ω σαννά: εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. Εὐλογημένη ἡ 10 ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δ αυίδ. Ω σαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις. §

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν: 11 καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὅρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

Καὶ τῆ ἐπαύριον¹² ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας,¹¹ 12
 ἐπείνασεν.¹³ Καὶ ἰδὼν συκῆν¹⁴ μακρόθεν,¹⁵ ἔχουσαν 13
 φύλλα,¹⁶ ἦλθεν εἰ ἄρα¹⁻ εὑρήσει τι ἐν αὐτῆ: καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτήν, οὐδὲν εὖρεν εἰ μὴ φύλλα:¹⁶ οὐ γὰρ ἦν

¹ στρωννύω, spread, furnish. ² στοιβάς, αδος, ή, bough, branch of a tree. ³ κόπτω, strike, smite. ⁴ δένδρον, ου, τό, tree. ⁵ προάγω, lead forth, go before. ⁶ ώσαννά, hosanna. ⁷ εὐλογέω, bless. ⁸ ὕψιστος, highest, most high. ⁹ περιβλέπομαι, look around, look around on. ¹⁰ ὅψιος, late. ¹¹ Βηθανία, ας, ή, Bethany. ¹² ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹³ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁴ συκή, ής, ή, fig tree. ¹⁵ μακρόθεν, from afar, afar. ¹⁶ φύλλον, ου, τό, leaf. ¹⁷ ἄρα, so? (introduces a question).

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 11:14

καιρὸς σύκων. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῆ, 14 Μηκέτι² ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα: καὶ εἰσελθών ὁ Ἰησοῦς εἰς 15 τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας⁴ ἐν τῶ ἱερῶ: καὶ τὰς τραπέζας⁵ τῶν κολλυβιστών, καὶ τὰς καθέδρας τών πωλούντων τὰς περιστερὰς⁸ κατέστρεψεν: καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις 16 διενέγκη ^{10} σκεῦος ^{11} διὰ τοῦ ἱεροῦ. Καὶ ἐδίδασκεν, 17 λέγων αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται ὅτι Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς $^{^{12}}$ κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; Ύμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ^{13} ληστῶν. ^{14} Καὶ ἤκουσαν 18 οί γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν: ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος έξεπλήσσετο έπὶ τῆ διδαχῆ άὐτοῦ.

¹ σῦκον, ου, τό, fig. ² μηκέτι, no longer. ³ πωλέω, sell. ⁴ ἀγοράζω, buy. ⁵ τράπεζα, ης, ή, table. ⁶ κολλυβιστής, οῦ, ὁ, moneychanger, money-changer. ⁷ καθέδρα, ας, ή, seat, chair. ⁸ περιστερά, ᾶς, ή, dove. ⁹ καταστρέφω, overturn, destroy. ¹⁰ διαφέρω, differ, carry through. ¹¹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹² προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹³ σπήλαιον, ου, τό, cave, den. ¹⁴ ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand. ¹⁵ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ¹⁶ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction.

Κατὰ Μᾶρκον 11:19 Byzantine NT

Καὶ ὅτε ὀψὲ¹ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο² ἔξω τῆς πόλεως. 19

Καὶ πρωΐ³ παραπορευόμενοι, είδον την συκην 20έξηραμμένην έκ ριζών. Καὶ ἀναμνησθεὶς δ Πέτρος 21 λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, ἴδε, ἡ συκῆ⁵ ἣν κατηράσω⁹ έξήρανται. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, 22 "Έχετε πίστιν θεοῦ. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν 23 εἴπη τῷ ὄρει τούτῳ, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῆ ον τῆ καρδία αὐτοῦ. άλλὰ πιστεύση ὅτι ὰ λέγει γίνεται: ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπη. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πάντα ὅσα ἄν 24 προσευγόμενοι αἰτῆσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. Καὶ ὅταν στήκητε¹¹ προσευγόμενοι, 25 άφίετε εἴ τι ἔγετε κατά τινος: ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῆ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ^{12} ὑμῶν. 26Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς

¹ ὀψέ, long after, late. ² ἐκπορεύομαι, go out, come out. ³ πρωΐ, early in the morning, at dawn. ⁴ παραπορεύομαι, go beside, go past. ⁵ συκῆ, ῆς, ἡ, fig tree. ⁶ξηραίνω, dry up, parch. ⁷ ῥίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ⁸ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ⁹ καταράομαι, curse. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ¹¹ στήκω, stand, stand fast. ¹² παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 11:27

οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα¹ ὑμῶν.

Καὶ ἔργονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα: καὶ ἐν τῷ ἱερῷ 27 περιπατούντος αὐτού, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ άρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ 28 λέγουσιν αὐτῶ, Ἐν ποία² ἐξουσία ταῦτα ποιεῖς; Καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιῆς; 29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ύμᾶς καὶ ἐγὼ ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ύμιν ἐν ποία² ἐξουσία ταῦτα ποιῶ. Τὸ βάπτισμα³ 30 Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Ἀποκρίθητέ μοι. Καὶ ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες, Ἐὰν 31 εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί οὖν οὐκ έπιστεύσατε αὐτῶ; Άλλ' εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, 32 έφοβοῦντο τὸν λαόν: ἄπαντες⁵ γὰρ εἶγον τὸν Ἰωάννην, ότι ὄντως προφήτης ἦν. Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν 33 τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς

 $^{^1}$ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ^{2} ποῖος, what sort of? what? of what sort. ^{3} βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ^{4} λογίζομαι, calculate, consider. ^{5} ἄπας, each, every. ^{6} ὄντως, really, indeed.

Κατὰ Μᾶρκον 12:2 Byzantine NT

λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ¹ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν, Ἀμπελῶνα² 12 ἐΦύτευσεν³ ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκεν⁴ Φραγμόν,⁵ καὶ ἄρυξεν ^{6} ὑπολήνιον, ^{7} καὶ ὡκοδόμησεν ^{8} πύργον, ^{9} καὶ έξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, 11 καὶ ἀπεδήμησεν. 12 Καὶ 2 ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς 11 τῶ καιρῶ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν¹¹ λάβη ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ άμπελῶνος.² Οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν, 13 καὶ 3 ἀπέστειλαν κενόν. ^{14} Καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς ^{4} αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον: κἀκεῖνον 15 λιθοβολήσαντες 16 έκεφαλαίωσαν, 17 καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον. 18 Καὶ 5 πάλιν ἄλλον ἀπέστειλεν: κἀκεῖνον ^{15} ἀπέκτειναν: καὶ πολλούς ἄλλους, τούς μὲν δέροντες, 13 τούς δὲ άποκτένοντες. "Ετι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, 6

¹ ποίος, what sort of? what? of what sort. ² ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ³ φυτεύω, plant. ⁴ περιτίθημι, place around, put around. ⁵ φραγμός, οῦ, ὁ, wall, fence. ⁶ ὀρύσσω, dig, dig out. ⁷ ὑπολήνιον, ου, τό, wine trough, vat. ⁸ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁹ πύργος, ου, ὁ, tower, fortified structure. ¹⁰ ἐκδίδωμι, rent, let out for hire. ¹¹ γεωργός, οῦ, ὁ, farmer, worker of the soil. ¹² ἀποδημέω, go abroad, go on a journey. ¹³ δέρω, beat, flay. ¹⁴ κενός, empty, vain. ¹⁵ κὰκεῖνος, and he, and she. ¹⁶ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁷ κεφαλαιόω, wound in the head. ¹⁸ ἀτιμόω, dishonor, treat shamefully.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 12:7

ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων ότι Ἐντραπήσονται¹ τὸν υἱόν μου. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ 7 γεωργοί² εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι Οὧτός ἐστιν ὁ κληρονόμος: 3 δεῦτε, 4 ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. ⁵ Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν, 8 καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. Τί οὖν ποιήσει ὁ 9 κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Οὐδὲ 10 γραφην ταύτην ἀνέγνωτε, ^{7} Λίθον ^{6} ν άπεδοκίμασαν⁸ οἱ οἰκοδομοῦντες, οὖτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας: ^{10} παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ 11ἔστιν θαυμαστη έν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; Καὶ ἐζήτουν 12 αὐτὸν κρατῆσαι, ^{12} καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον: ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν: καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

^{\$\$^1\$\}textp\(\pi\pi\pi\), turn about, reverence. \$\$^2\gamma\text{e}\omega\gamma\text{o}\, \dots\, \do

Κατὰ Μᾶρκον 12:13 Byzantine NT

Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων 13 καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ίνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγω. 14 Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ότι άληθης³ εἶ, καὶ οὐ μέλει⁴ σοι περὶ οὐδενός: οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας την όδον τοῦ θεοῦ διδάσκεις. "Εξεστιν κηνσον Καίσαρι ^{7} δοῦναι, ἢ οὖ; Δ ῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν; Ὁ δὲ 15 είδως αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν⁸ εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; Φέρετέ μοι δηνάριον, 10 ἵνα ἴδω. Οἱ δὲ 16 ηνεγκαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν¹¹ αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; ¹² Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Καίσαρος. ⁷ Καὶ 17 ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε¹³ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. Καὶ έθαύμασαν έπ' αὐτῶ.

¹ Ἡρῳδιανοί, ῶν, ὁ, Herodian, Herodians. ² ἀγρεύω, trap, catch. ³ ἀληθής, true, unconcealed. ⁴ μέλει, it is a care, it concerns. ⁵ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ⁶ κῆνσος, ου, ὁ, government tax, poll tax. ⁷ Καΐσαρ, ος, ὁ, Caesar. 8 ὑπόκρισις, εως, ἡ, hypocrisy. ⁰ πειράζω, test, tempt. ¹¹ δηνάριον, ου, ὁ, denarius. ¹¹ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ¹² ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, inscription, title. ¹³ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹⁴ θαυμάζω, am amazed, marvel at.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 12:18

Καὶ ἔργονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν 18 ανάστασιν² μη είναι: καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι Ἐάν 19 τινος άδελφὸς ἀποθάνη, καὶ καταλίπη³ γυναῖκα, καὶ τέκνα μη ἀφῆ, ἵνα λάβη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήση⁴ σπέρμα⁵ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 20 Έπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν: καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα: ^{5} καὶ ὁ δεύτερος ^{6} ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα: 5 καὶ ὁ τρίτος ώσαύτως. 7 Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οί 22 έπτά, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. Εσγάτη πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῆ ἀναστάσει,² ὅταν 23 άναστῶσιν, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 24 αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε,⁸ μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; "Όταν γὰρ ἐκ 25

 $^{^1}$ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ^{2} ἀνάστασις, εως, ή, resurrection, rising again. ^{3} καταλείπω, leave, leave behind. ^{4} ἐξανίστημι, raise up, rise up. ^{5} σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ^{6} δεύτερος, second. ^{7} ώσαύτως, likewise. ^{8} πλανάω, deceive, lead astrav.

Κατὰ Μᾶρκον 12:26 Byzantine NT

νεκρών ἀναστώσιν, οὔτε γαμοῦσιν, ¹ οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Περὶ δὲ τῶν 26 νεκρών, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ³ ἐν τῆ βίβλω ⁴ Μωσέως, ἐπὶ τοῦ βάτου, ⁵ ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός, λέγων, Ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς νεκρών, ἀλλὰ θεὸς ζώντων: 27 ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε. 6

Καὶ προσελθών εἶς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν 28 συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν πρώτη πάντων ἐντολή; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι Πρώτη 29 πάντων τῶν ἐντολῶν, Ἄκουε, Ἰσραήλ: κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, κύριος εἶς ἐστίν: καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν 30 σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ¹⁰ σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος ¹¹ σου. Αὕτη πρώτη ἐντολή. Καὶ δευτέρα ¹² 31

 $^{^{1}}$ γαμέω, marry. ^{2} γαμίσκω, give in marriage. ^{3} ἀναγινώσκω, read. ^{4} βίβλος, ου, ή, book, scroll. ^{5} βάτος, ου, ό, bath (a liquid measure). ^{6} πλανάω, deceive, lead astray. ^{7} συζητέω, discuss, dispute. ^{8} καλώς, rightly, well. ^{9} ποῖος, what sort of? what? of what sort. ^{10} διάνοια, ας, ή, mind, understanding. ^{11} ^{11} ^{11} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{12} ^{13} ^{12} ^{12} ^{13} ^{12} ^{13} ^{12} ^{12} ^{13} ^{12} ^{12} ^{13} ^{12}

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 12:32

όμοία αύτη, Άγαπήσεις τὸν πλησίον σου ώς σεαυτόν. Μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. Καὶ εἶπεν 32 αὐτῷ ὁ γραμματεύς, Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἷς ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ^{5} αὐτοῦ: 33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς $i\sigma\chi \dot{\nu}o\varsigma$, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ώς ἑαυτόν, πλεῖόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων⁸ καὶ θυσιών. ^{9} Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδών αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ^{10} 34 ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν¹¹ εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι¹² ἐτόλμα¹³ αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, 35 Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς υἱός ἐστιν Δαυίδ; Αὐτὸς γὰρ Δαυὶδ εἶπεν ἐν πνεύματι ἁγίῳ, 36

¹ ὅμοιος, like, similar. ² πλησίον, near, neighbor (as a noun). ³ σεαυτοῦ, yourself, of you. ⁴ καλῶς, rightly, well. ⁵ πλήν, however, but. ⁶ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ⁷ ἰσχύς, ὑος, ἡ, strength, power. ⁸ ὁλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ⁹ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁰ νουνεχῶς, wisely, thoughtfully. ¹¹ μακράν, far away. ¹² οὖκέτι, no longer, no more. ¹³ τολμάω, dare, endure.

Κατὰ Μᾶρκον 12:37 Byzantine NT

Λέγει ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἔως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς ^{1} σου ὑποπόδιον ^{2} τῶν ποδῶν σου. Αὐτὸς οὖν Δαυὶδ λέγει αὐτὸν κύριον: καὶ πόθεν ^{3} 37 υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; Καὶ ὁ πολὺς ὅχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. ^{4}

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ 38 τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ 39 πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις: 1 οἱ κατεσθίοντες 40 τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι: οὖτοι λήψονται περισσότερον κρίμα.

¹ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ² ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ³ πόθεν, from where? whence. ⁴ ἡδέως, sweetly, gladly. ⁵ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ⁶ στολή, ῆς, ἡ, equipment, apparel. ⁻ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ⁶ ἀγορά, ᾶς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁰ πρωτοκαθεδρία, ας, ἡ, chief seat, seat of honor. ¹0 πρωτοκλισία, ας, ἡ, chief place. ¹¹ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹² κατεσθίω, eat up, devour. ¹³ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹⁴ πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ¹⁵ μακρός, long, far distant. ¹⁶ περισσός, excessive, abundant. ¹⁻ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 12:41

Καὶ καθίσας¹ ὁ Ἰησοῦς κατέναντι² τοῦ γαζοφυλακίου³ 41 ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν⁴ εἰς τὸ γαζοφυλάκιον:³ καὶ πολλοὶ πλούσιοι⁵ ἔβαλλον πολλά.
Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰδ δύο, ὅ 42 ἐστιν κοδράντης.² Καὶ προσκαλεσάμενος¹ο τοὺς 43 μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον:³ πάντες γὰρ ἐκ τοῦ 44 περισσεύοντος¹¹ αὐτοῖς ἔβαλον: αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως¹² αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον¹³ αὐτῆς.

Καὶ ἐκπορευομένου¹⁴ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἶς
 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ¹⁵ λίθοι
 καὶ ποταπαὶ¹⁵ οἰκοδομαί.¹⁶ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς
 εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς;¹⁶

¹ καθίζω, seat, sit. ² κατέναντι, over against, opposite. ³ γαζοφυλάκιον, ου, τό, treasury. ⁴ χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ⁵ πλούσιος, rich. ⁶ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁷ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ⁸ λεπτόν, τό, small coin, small piece of money. ⁹ κοδράντης, ου, ὁ, quadrans (penny). ¹⁰ προσκαλέω, summon. ¹¹ περισσεύω, abound, be rich. ¹² ὑστέρησις, εως, ἡ, need, want. ¹³ βίος, ου, ὁ, life, manner of life. ¹⁴ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ¹⁵ ποταπός, what kind of? what type of? ¹⁶ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification.

Κατὰ Μᾶρκον 13:3 Byzantine NT

Οὐ μὴ ἀφεθῆ λίθος ἐπὶ λίθω, ὃς οὐ μὴ καταλυθῆ.1

Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν² 3 κατέναντι³ τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, 4 Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλη πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι; ⁷ Ὁ δὲ Ἰησοῦς 5 ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν, Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήση.⁸ Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί 6 λέγοντες ὅτι Ἐγώ εἰμι: καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.⁸ "Όταν δὲ ἀκούσητε πολέμους² καὶ 7 ἀκοὰς 10 πολέμων, μη θροεῖσθε: 11 δεῖ γὰρ γενέσθαι, άλλ' οὔπω ^{12} τὸ τέλος. ^{13} Έγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ 8ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν: καὶ ἔσονται σεισμοὶ ^{14} κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ ^{15} καὶ ταραχαί: 16 ἀρχαὶ ωδίνων 17 ταῦτα.

¹ καταλύω, destroy, lodge. ² ἐλαία, ας, ἡ, olive tree. ³ κατέναντι, over against, opposite. ⁴ Ἰάκωβος, James, Jacob. ⁵ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ⁶ πότε, when? at what time? ⁷ συντελέω, complete, accomplish. ⁸ πλανάω, deceive, lead astray. ⁹ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ¹⁰ ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ¹¹ θροέω, disturb, agitate. ¹² οὔπω, not yet. ¹³ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁴ σεισμός, οῦ, ὁ, earthquake, storm. ¹⁵ λιμός, οῦ, ὁ, hunger, famine. ¹⁶ ταραχή, ἡ, disturbance, tumult. ¹⁷ ὡδίν, ῖνος, ἡ, birth pang, agony.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 13:9

Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς: παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς 9 συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ήγεμόνων³ καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν⁴ ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον δεῖ πρῶτον 10 κηρυχθήναι τὸ εὐαγγέλιον. Όταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς 11 παραδιδόντες, μη προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε: άλλ' ὁ ἐὰν δοθῆ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῆ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε: οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν 12 εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον: καὶ ἐπαναστήσονται⁸ τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. Καὶ 13 ἔσεσθε μισούμενοι 11 ύπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου: ὁ δὲ ὑπομείνας 12 εἰς τέλος, 13 οὖτος σωθήσεται.

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² δέρω, beat, flay. ³ ήγεμών, όνος, ό, governor, leader. ⁴ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ⁵ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁶ προμεριμνάω, be anxious beforehand. ⁷ μελετάω, take care, take pains with. ⁸ ἐπανίστημι, rise up against. ⁹ γονεύς, έως, ό, parent. ¹⁰ θανατόω, put to death, subdue. ¹¹ μισέω, hate, detest. ¹² ὑπομένω, tarry, endure. ¹³ τέλος, ους, τό, end, purpose.

Κατὰ Μᾶρκον 13:14 Byzantine NT

"Όταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα¹ τῆς ἐρημώσεως,² τὸ ῥηθὲν 14 ύπὸ Δ ανιὴλ τοῦ προφήτου, έστὼς ὅπου οὐ δεῖ - ὁ άναγινώσκων ^{3} νοείτω ^{4} – τότε οἱ ἐν τῆ Ἰουδαία ^{5} Φευγέτωσαν⁶ εἰς τὰ ὄρη: ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος⁷ μὴ 15 καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθέτω ἇραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ: καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν $^{\$}$ ὢν μὴ 16ἐπιστρεψάτω ^{9} εἰς τὰ ὀπίσω, ^{10} ἇραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 17 Οὐαὶ δ ὲ ταῖς ἐν γαστρὶ δ ἐ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις 3 ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε 18 δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ 14 ὑμῶν χειμῶνος. 15 "Εσονται 19 γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψις, ^{16} οἴα ^{17} οὐ γέγονεν τοιαύτη $d\pi'$ $d\rho \chi \tilde{\eta} \zeta$ κτίσεως $\tilde{\eta} \zeta$ $\tilde{\eta} \zeta$ $\tilde{\zeta}$ έκτισεν $\tilde{\eta} \dot{\zeta}$ $\tilde{\zeta}$ $\tilde{\zeta}$ τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. Καὶ εἰ μὴ κύριος 20 ἐκολόβωσεν²⁰ τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ: άλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ^{21} οῦς ἐξελέξατο. ^{22}

¹ βδέλυγμα, τος, τό, detestable thing, abomination. ² ἐρήμωσις, εως, ἡ, desolation, devastation. ³ ἀναγινώσκω, read. ⁴ νοέω, understand, consider. ⁵ Τουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁶ φεύγω, flee, escape. ⁷ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ⁸ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ⁹ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁰ ὀπίσω, behind, after (gen). ¹¹ οὐαί, woe! alas! woe! ¹² γαστήρ, τρος, ἡ, belly, womb. ¹³ θηλάζω, suckle, nurse. ¹⁴ φυγἡ, ῆς, ἡ, flight. ¹⁵ χειμών, ῶνος, ὁ, winter, storm. ¹⁶ θλῖψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁷ οἴος, such as, of what kind. ¹⁸ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ¹⁹ κτίζω, create, form. ²⁰ κολοβόω, curtail, shorten. ²¹ ἐκλεκτός, chosen, elect. ²² ἐκλέγομαι, choose, elect.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 13:21

ἐκολόβωσεν¹ τὰς ἡμέρας. Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδού, 21 ὧδε ὁ χριστός, ἢ Ἰδού, ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. 22 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι² καὶ ψευδοπροφῆται,³ καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα,⁴ πρὸς τὸ ἀποπλανᾳν,⁵ εἰ δυνατόν,⁶ καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.⁻ Ὑμεῖς 23 δὲ βλέπετε: ἰδού, προείρηκα⁵ ὑμῖν πάντα.

Άλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν' ἐκείνην, 24 ὁ ἥλιος¹⁰ σκοτισθήσεται,¹¹ καὶ ἡ σελήνη¹² οὐ δώσει τὸ φέγγος¹³ αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες¹⁴ τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται 25 ἐκπίπτοντες,¹⁵ καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.¹⁶ Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ 26 ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις¹² μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. Καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους 27 αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει¹8 τοὺς ἐκλεκτοὺς² αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων¹9 ἀνέμων,²⁰ ἀπ' ἄκρου²¹ γῆς ἕως ἄκρου²¹

¹ κολοβόω, curtail, shorten. ² ψευδόχριστος, ου, ό, false Christ or Messiah, false Christ. ³ ψευδοπροφήτης, ου, ό, false prophet. ⁴ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁵ ἀποπλανάω, mislead, cause to wander astray. ⁶ δυνατός, powerful, possible. ⁷ ἐκλεκτός, chosen, elect. ⁸ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁹ θλῖψις, εως, ή, tribulation, persecution. ¹⁰ ἥλιος, ου, ό, sun, sunlight. ¹¹ σκοτίζω, darken. ¹² σελήνη, ης, ή, moon. ¹³ φέγγος, ους, τό, light, brightness. ¹⁴ ἀστήρ, ος, ό, star. ¹⁵ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁶ σαλεύω, shake, excite. ¹⁷ νεφέλη, ης, ή, cloud. ¹⁸ ἐπισυνάγω, gather, gather together. ¹⁹ τέσσαρες, four, 4. ²⁰ ἄνεμος, ου, ό, wind. ²¹ ἄκρον, ου, τό, high point, boundary.

Κατὰ Μᾶρκον 13:28 Byzantine NT

οὐρανοῦ.

Άπὸ δὲ τῆς συκῆς¹ μάθετε² τὴν παραβολήν: ὅταν αὐτῆς 28 ἤδη ὁ κλάδος³ ἁπαλὸς⁴ γένηται, καὶ ἐκφύη⁵ τὰ φύλλα,6 γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ^{7} τὸ θέρος ^{8} ἐστίν: οὕτως καὶ ὑμεῖς, 29 όταν ταῦτα ἴδητε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς⁷ έστιν ἐπὶ θύραις. ᾿ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθη 30 ή γενεὰ¹¹ αὕτη, μέχρι¹² οὖ πάντα ταῦτα γένηται. Ὁ 31 οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, 10 οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 10 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ ὥρας 32 ούδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε¹³ καὶ 33 προσεύχεσθε: οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ^{14} ὁ καιρός ἐστιν. 34 Ω ς ἄνθρωπος ἀπόδημος ^{15} ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δούς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστω τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῶ θυρωρῶ ^{16} ἐνετείλατο ^{17} ἵνα

¹ συκή, ής, ή, fig tree. ² μανθάνω, learn, ascertain. ³ κλάδος, ου, ό, branch (of a tree), branch. ⁴ ἀπαλός, tender. ⁵ ἐκφύω, put forth, cause to sprout. ⁶ φύλλον, ου, τό, leaf. ⁷ ἐγγύς, near. ⁸ θέρος, ους, τό, summer. ⁹ θύρα, ας, ή, door, gate. ¹⁰ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹¹ γενεά, ᾶς, ή, generation. ¹² μέχρι, until, as far as (gen). ¹³ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ¹⁴ πότε, when? at what time? ¹⁵ ἀπόδημος, away on a journey, away from home. ¹⁶ θυρωρός, οῦ, ό, doorkeeper, gatekeeper. ¹⁷ ἐντέλλομαι, command, give orders.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 13:35

γρηγορῆ. Γρηγορεῖτε οὖν: οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ό 35 κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, όψέ, ἢ μεσονυκτίου, ἡ ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἡ πρωΐ: μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ 36 ὑμᾶς καθεύδοντας. Ἡ δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω, 37 Γρηγορεῖτε. ^{1}

⁵Ην δὲ τὸ Πάσχα⁹ καὶ τὰ ἄζυμα¹⁰ μετὰ δύο ἡμέρας: καὶ **14** ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλω¹¹ κρατήσαντες ¹² ἀποκτείνωσιν. Ἦλεγον δέ, Μὴ 2 ἐν τῆ ἑορτῆ, ¹³ μήποτε ¹⁴ θόρυβος ¹⁵ ἔσται τοῦ λαοῦ.

Καὶ ὅντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ¹⁶ ἐν τῆ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ 3 λεπροῦ, ¹⁷ κατακειμένου ¹⁸ αὐτοῦ, ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον ¹⁹ μύρου ²⁰ νάρδου ²¹ πιστικῆς ²² πολυτελοῦς: ²³ καὶ συντρίψασα ²⁴ τὸ ἀλάβαστρον, ¹⁹ κατέγεεν ²⁵ αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. ⁵Ησαν δέ τινες 4

 $^{^1}$ γρηγορέω, watch, keep watch. ^{2} πότε, when? at what time? ^{3} δψέ, long after, late. ^{4} μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ^{5} άλεκτοροφωνία, ας, ή, crowing of a rooster, cockcrow. ^{6} πρωΐ, early in the morning, at dawn. ^{7} έξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ^{8} καθεύδω, sleep. ^{9} πάσχα, τό, passover, passover feast. ^{10} ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ^{11} δόλος, ου, ό, guile, deceit. ^{12} κρατέω, grasp, lay hold of. ^{13} έορτή, ής, ή, feast, festival. ^{14} μήποτε, never, lest perchance. ^{15} θόρυβος, ου, ό, uproar, riot. ^{16} Βηθανία, ας, ή, Bethany. ^{17} λεπρός, οῦ, ό, scaly, leprous. ^{18} κατάκειμαι, lie down, lie sick. ^{19} ἀλάβαστρον, ου, τό, alabaster jar. ^{20} μύρον, ου, τό, ointment, perfume. ^{21} νάρδος, ου, ή, spikenard, oil of nard. ^{22} πιστικός, genuine, pure. ^{23} πολυτελής, very costly, precious. ^{24} συντρίβω, break in pieces, crush. ^{25} καταχέω, pour out, down.

Κατὰ Μᾶρκον 14:5 Byzantine NT

άγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, καὶ λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια² αὕτη τοῦ μύρου³ γέγονεν; Ἡδύνατο γὰρ 5 τοῦτο πραθῆναι⁴ ἐπάνω⁵ τριακοσίων⁶ δηναρίων, ⁷ καὶ δοθήναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτή. Ὁ δὲ 6 Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν: τί αὐτῆ κόπους ^{10} παρέχετε; ^{11} Καλὸν ἔργον εἰργάσατο ^{12} ἐν ἐμοί. ^{7} Π άντοτε¹³ γὰρ τοὺς πτωχοὺς⁸ ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ όταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὖ¹⁴ ποιῆσαι: ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ^{13} ἔχετε. ^{13} Ο ἔσχεν αὕτη ἐποίησεν: προέλα β εν ^{15} μυρίσαι ^{16} μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. ^{17} Άμὴν 9 λέγω ύμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς όλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται είς μνημόσυνον 18 αὐτῆς.

¹ ἀγανακτέω, be indignant, am angry. ² ἀπώλεια, ας, ή, destruction, ruin. ³ μύρον, ου, τό, ointment, perfume. ⁴ πιπράσκω, sell. ⁵ ἐπάνω, above, over (gen). ⁶ τριακόσιοι, three hundred, 300. ⁷ δηνάριον, ου, ό, denarius. ⁸ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ⁹ ἐμβριμάομαι, be moved with anger, admonish sternly. ¹⁰ κόπος, ου, ό, labor, trouble. ¹¹ παρέχω, offer, afford. ¹² ἐργάζομαι, work, word. ¹³ πάντοτε, always, at all times. ¹⁴ εὕ, well, well done. ¹⁵ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ¹⁶ μυρίζω, anoint. ¹⁷ ἐνταφιασμός, οῦ, ὁ, preparation for burial, burial. ¹⁸ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 14:10

Καὶ ὁ Ἰούδας¹ ὁ Ἰσκαριώτης,² εἶς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν 10 πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. Οἱ δὲ 11 ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο³ αὐτῷ ἀργύριον⁴ δοῦναι, καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως⁵ αὐτὸν παραδῷ.

Καὶ τῆ πρώτη ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ Πάσχα⁷ ἔθυον, 12 λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ⁹ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν¹⁰ ἵνα φάγης τὸ Πάσχα; ⁷ Καὶ 13 ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Υπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει¹¹ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον¹² ΰδατος βαστάζων: ¹³ ἀκολουθήσατε αὐτῷ, καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθη, εἴπατε τῷ 14 οἰκοδεσπότη ¹⁴ ὅτι Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ⁹ ἐστιν τὸ κατάλυμα, ¹⁵ ὅπου τὸ Πάσχα⁷ μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ¹⁶ ἀνώγεον ¹⁷ μέγα 15

¹ Ιούδας, α, δ, Judas, Judah. ² Τσκαριώτης, ου, δ, Iscariot, man of Kerioth. ³ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ⁴ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁵ εὐκαίρως, in season, conveniently. ⁶ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ⁷ πάσχα, τό, passover, passover feast. ⁸ θύω, sacrifice, kill. ⁹ ποῦ, where?. ¹⁰ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ¹¹ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹² κεράμιον, ου, τό, earthen vessel, jar. ¹³ βαστάζω, bear, carry. ¹⁴ οἰκοδεσπότης, ου, δ, householder, head of a household. ¹⁵ κατάλυμα, τος, τό, lodging place, inn. ¹⁶ δείκνυμι, show, point out. ¹⁷ ἀνώγεον, ου, τό, upper room.

Κατὰ Μᾶρκον 14:16 Byzantine NT

ἐστρωμένον¹ ἔτοιμον:² ἐκεῖ ἑτοιμάσατε³ ἡμῖν. Καὶ 16 ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὖρον καθώς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν³ τὸ Πάσχα.⁴

Καὶ ὀψίας ἡ γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ 17 ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ἢμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἶς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ ἐμοῦ. Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ 19 λέγειν αὐτῷ εἶς καθ εἶς, Μήτι ἐγώ; Καὶ ἄλλος, Μήτι ἐγώ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Εἶς ἐκ τῶν δώδεκα, 20 ὁ ἐμβαπτόμενος μετ ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. Ό μὲν 21 υἰὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ: οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται: καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

¹ στρωννύω, spread, furnish. ² ἔτοιμος, ready, prepared. ³ ἔτοιμάζω, prepare, make ready. ⁴ πάσχα, τό, passover, passover feast. ⁵ δψιος, late. ⁶ ἀνάκειμαι, recline, recline (at a meal). ⁷ λυπέω, grieve, pain. ⁸ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁹ ἐμβάπτω, dip, dip into. ¹⁰ τρύβλιον, ου, τό, bowl, dish. ¹¹ οὐαί, woe! alas! woe!

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 14:22

Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, 22 εὐλογήσας¹ ἔκλασεν² καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. Καὶ 23 λαβὼν τὸ ποτήριον,³ εὐχαριστήσας⁴ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό 24 ἐστιν τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς⁵ διαθήκης,6 τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.7 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτιδ οὐ 25 μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος⁰ τῆς ἀμπέλου,¹0 ἔως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν⁵ ἐν τῆ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

Καὶ ὑμνήσαντες ^{11} ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. ^{12} 26

Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες 27 σκανδαλισθήσεσθε¹³ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ: ὅτι γέγραπται, Πατάξω¹⁴ τὸν ποιμένα,¹⁵ καὶ διασκορπισθήσεται¹⁶ τὰ πρόβατα.¹⁷ Ἀλλὰ μετὰ τὸ 28

¹ εὐλογέω, bless. ² κλάω, break. ³ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁴ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁵ καινός, new, fresh. ⁶ διαθήκη, ης, ή, covenant, will. ⁷ έκχέω, pour out, shed. ⁸ οὐκέτι, no longer, no more. ⁹ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ¹⁰ ἄμπελος, ου, ή, vine. ¹¹ ὑμνέω, sing to, praise. ¹² ἐλαία, ας, ή, olive tree. ¹³ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁴ πατάσσω, strike, smite. ¹⁵ ποιμήν, ένος, ό, shepherd. ¹⁶ διασκορπίζω, scatter, separate. ¹⁷ πρόβατον, ου, τό, sheep.

Κατὰ Μᾶρκον 14:29 Byzantine NT

έγερθηναί με, προάξω¹ ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὁ δὲ 29 Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται,² ἀλλ' οὐκ ἐγώ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω 30 σοι ὅτι σὺ σήμερον³ ἐν τῆ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν⁴ ἢ δὶς⁵ ἀλέκτορα⁴ φωνῆσαι,⁻ τρὶς⁵ ἀπαρνήσῃ² με. Ὁ δὲ 31 ἐκπερισσοῦ ἔλεγεν μᾶλλον, Ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι.² Ώσαύτως¹¹ δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον¹² οὖ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ, ¹³ καὶ 32 λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ¹⁴ ὧδε, ἔως προσεύξωμαι. Καὶ παραλαμβάνει ¹⁵ τὸν Πέτρον καὶ 33 Ἰάκωβον¹⁶ καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι ¹⁷ καὶ ἀδημονεῖν. ¹⁸ Καὶ λέγει αὐτοῖς, 34 Περίλυπός ¹⁹ ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου: μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. ²⁰ Καὶ προσελθών μικρόν, ²¹ ἔπεσεν 35

¹ προάγω, lead forth, go before. ² σκανδαλίζω, cause to stumble. ³ σήμερον, today, now. ⁴ πρίν, before, formerly. ⁵ δίς, twice. ⁶ ἀλέκτωρ, ορος, ό, rooster, cock. ⁷ φωνέω, call, crow. ⁸ τρίς, thrice, three times. ⁹ ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹⁰ συναποθνήσκω, die with, die together with. ¹¹ ώσαύτως, likewise. ¹² χωρίον, ου, τό, place, field. ¹³ Γεθσημανή, ή, Gethsemane. ¹⁴ καθίζω, seat, sit. ¹⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁶ Τάκωβος, James, Jacob. ¹⁷ ἐκθαμβέομαι, amaze, be amazed. ¹⁸ ἀδημονέω, distressed, troubled. ¹⁹ περίλυπος, very sad, very sorrowful. ²⁰ γρηγορέω, watch, keep watch. ²¹ μικρός, small, little.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 14:36

έπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρέλθη² ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα. Καὶ ἔλεγεν, Άββᾶ, ὁ 36 πατήρ, πάντα δυνατά ^{1} σοι. Παρένεγκε ^{3} τὸ ποτήριον ^{4} ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο: ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ. Καὶ 37 ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῶ Πέτρω, Σίμων, καθεύδεις; Οὐκ ἴσχυσας μίαν ώραν γρηγορήσαι; ^{7} Γρηγορείτε καὶ προσεύχεσθε, ίνα 38 μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.⁸ Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ή δὲ σὰρξ ἀσθενής. 10 Καὶ πάλιν ἀπελθών 39 προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. Καὶ ὑποστρέψας 40 εύρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας: ἦσαν γὰρ οί όφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι, 12 καὶ οὐκ ἤδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσιν. Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει 41 αὐτοῖς, Καθεύδετε⁵ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ¹³ Ἀπέχει: ¹⁴ ήλθεν ή ὥρα. Ἰδού, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. 15 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. 42

 $^{^1}$ δυνατός, powerful, possible. ^{2} παρέρχομαι, pass by, go by. ^{3} παραφέρω, carry away, remove. ^{4} ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ^{5} καθεύδω, sleep. ^{6} Ισχύω, be strong, able. ^{7} γρηγορέω, watch, keep watch. ^{8} πειρασμός, οῦ, ό, temptation, trial. ^{9} πρόθυμος, willing, ready. ^{10} ἀσθενής, weak, infirm. ^{11} ὑποστρέφω, return, turn back. ^{12} βαρέω, burden, weigh down. ^{13} ἀναπαύω, refresh, take rest. ^{14} ἀπέχω, received, obtain. ^{15} ἁμαρτωλός, ου, ό, sinner.

Κατὰ Μᾶρκον 14:43 Byzantine NT

Ίδού, ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν.1

Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται² Ἰούδας. 3 εἷς ὢν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαγαιρῶν⁴ καὶ ξύλων,⁵ παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. Δεδώκει δὲ ὁ 44 παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον⁶ αὐτοῖς, λέγων, "Ον ἂν φιλήσω, ^{7} αὐτός ἐστιν: κρατήσατε ^{8} αὐτόν, καὶ ἀπαγάγετε⁹ ἀσφαλῶς. 10 Καὶ ἐλθών, εὐθέως 45 προσελθών αὐτῷ λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, ῥαββί: καὶ κατεφίλησεν 11 αὐτόν. Οἱ δὲ ἐπέβαλον 12 ἐπ' αὐτὸν τὰς 46 χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκράτησαν ^{8} αὐτόν. Εἶς δέ τις τῶν 47παρεστηκότω v^{13} σπασάμενος την μάγαιρα v^4 ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ώτίον. Kαὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ω ς ἐπὶ 48ληστὴν¹8 ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν⁴ καὶ ξύλων⁵

¹ ἐγγίζω, come near, approach. ² παραγίνομαι, come, arrive. ³ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁴ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ⁵ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁶ σύσσημον, ου, ἡ, signal, sign. ⁷ φιλέω, love, kiss. ⁸ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁹ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁰ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹¹ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ¹² ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹³ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁴ σπάω, draw (as a sword). ¹⁵ παίω, strike, hit. ¹⁶ ἀφαιρέω, take away, smite off. ¹⁷ ἀπίον, ου, τό, ear. ¹⁸ ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 14:49

συλλαβεῖν με; Καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ 49 ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με: ἀλλ' ἵνα πληρωθώσιν αἱ γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες 50 ἔφυγον.

Καὶ εἴς τις νεανίσκος ἡκολούθησεν αὐτῷ, 51 περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ. Καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι: ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν 52 σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

Καὶ ἀπήγαγον⁹ τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερεία: καὶ 53 συνέρχονται¹⁰ αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ 54 μακρόθεν¹¹ ἠκολούθησεν αὐτῷ ἔως ἔσω¹² εἰς τὴν αὐλὴν¹³ τοῦ ἀρχιερέως: καὶ ἦν συγκαθήμενος¹⁴ μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ¹⁵ καὶ θερμαινόμενος ¹⁶ πρὸς τὸ Φῶς. Οἱ 55

¹ συλλαμβάνω, take, conceive. ² κρατέω, grasp, lay hold of. ³ φεύγω, flee, escape. ⁴ νεανίσκος, ου, δ, youth, young man. ⁵ περιβάλλω, put around, clothe. ⁶ σινδών, όνος, ἡ, fine cloth, linen cloth. ⁷ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁸ καταλείπω, leave, leave behind. ⁹ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹¹ μακρόθεν, from afar, afar. ¹² ἔσω, within, inside. ¹³ αὐλή, ῆς, ἡ, courtyard, enclosed open space. ¹⁴ συγκάθημαι, sit with. ¹⁵ ὑπηρέτης, ου, δ, servant, assistant. ¹⁶ θερμαίνω, warm.

Κατὰ Μᾶρκον 14:56 Byzantine NT

δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον¹ ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ ευρισκον. Πολλοί γὰρ έψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, 56 καὶ ἴσαι⁵ αἱ μαρτυρίαι² οὐκ ἦσαν. Καί τινες 57 άναστάντες έψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες 58 ότι Ήμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. ^{10} Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ^{5} ἦν ἡ μαρτυρία ^{2} αὐτῶν. Καὶ 59 άναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώτησεν τὸν Ίησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; Τί οὖτοί σου καταμαρτυροῦσιν; O δὲ ἐσιώπα, α καὶ οὐδὲν 61 άπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σ ὺ εἶ ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; ^{13} ^{13} ^{13} δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγώ εἰμι. Καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ άνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως, καὶ

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² μαρτυρία, ας, ή, testimony, witness. ³ θανατόω, put to death, subdue. ⁴ ψευδομαρτυρέω, bear false witness, testify falsely. ⁵ ἴσος, equal, identical. ⁶ καταλύω, destroy, lodge. ⁷ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ⁸ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁹ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ¹⁰ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹¹ καταμαρτυρέω, bear witness against, testify against. ¹² σιωπάω, be silent, keep silence. ¹³ εὐλογητός, well spoken of, blessed.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 14:63

ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν¹ τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ 63 ἀρχιερεὺς διαρρήξας² τοὺς χιτῶνας³ αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι χρείαν⁴ ἔχομεν μαρτύρων;⁵ Ἡκούσατε τῆς 64 βλασφημίας.⁶ Τί ὑμῖν φαίνεται;⁻ Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν⁵ αὐτὸν εἶναι ἔνοχονց θανάτου. Καὶ 65 ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν¹ αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν¹ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν¹ αὐτόν, καὶ λέγειν αὐτῷ, Προφήτευσον.¹ Καὶ οἱ ὑπηρέται¹ ἡαπίσμασιν¹ αὐτὸν ἔβαλλον.

Καὶ ὅντος τοῦ Πέτρου ἐν τῆ αὐλῆ¹6 κάτω,¹7 ἔρχεται μία 66
 τῶν παιδισκῶν¹8 τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἰδοῦσα τὸν 67
 Πέτρον θερμαινόμενον,¹9 ἐμβλέψασα²0 αὐτῷ λέγει,
 Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ²¹ Ἰησοῦ ἦσθα. Ὁ δὲ 68
 ἠρνήσατο,²² λέγων, Οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσταμαι²³ τί σὺ

¹ νεφέλη, ης, ή, cloud. ² διαρρήσσω, tear asunder. ³ χιτών, ώνος, ό, tunic, garment. ⁴ χρεία, ας, ή, need, necessity. ⁵ μάρτυς, υρος, ό, witness. ⁶ βλασφημία, ας, ή, blasphemy, reproach. ⁷ φαίνω, shine, appear. ⁸ κατακρίνω, condemn. ⁹ ἔνοχος, involved in, liable. ¹⁰ ἐμπτύω, spit upon. ¹¹ περικαλύπτω, cover, conceal. ¹² κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ¹³ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁴ ὑπηρέτης, ου, ό, servant, assistant. ¹⁵ ῥάπισμα, τος, τό, blow, slap in the face. ¹⁶ αὐλή, ῆς, ἡ, courtyard, enclosed open space. ¹⁷ κάτω, down, below. ¹⁸ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹⁹ θερμαίνω, warm. ²⁰ ἐμβλέπω, look at, look into. ²¹ Ναζαρηνός, οῦ, ὁ, Nazarene, of Nazareth. ²² ἀρνέομαι, deny, repudiate. ²³ ἐπίσταμαι, understand, know.

Κατὰ Μᾶρκον 14:69 Byzantine NT

λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον:1 καὶ αλέκτωρ² ἐφώνησεν.³ Καὶ ἡ παιδίσκη⁴ ἰδοῦσα αὐτὸν 69 πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν⁵ ὅτι Οὧτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν 70 πάλιν οἱ παρεστῶτες ελεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς εξ αὐτῶν εἶ: καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά οου όμοιάζει. 11 Ό δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν 12 καὶ ὀμνύναι 13 71 ότι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. Καὶ ἐκ 72 δευτέρου ^{14} άλέκτωρ ^{2} ἐφώνησεν. Καὶ ἀνεμνήσθη ^{15} ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρὶν¹6 άλέκτορα ^{2} φωνῆσαι ^{3} δίς, ^{17} ἀπαρνήση ^{18} με τρίς. ^{19} Καὶ έπιβαλών ^{20} ἔκλαιεν. ^{21}

Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωΐ²² συμβούλιον²³ ποιήσαντες οἱ 15 ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων,

¹ προαύλιον, ου, τό, porch, forecourt. ² ἀλέκτωρ, ορος, ὁ, rooster, cock. ³ φωνέω, call, crow. ⁴ παιδίσκη, ης, ή, maid, female servant. ⁵ παρίστημι, be present, stand by. ⁶ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ⁷ μικρός, small, little. ⁸ ἀληθῶς, truly, really. ⁹ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹⁰ λαλιά, ᾶς, ή, speech, way of talking. ¹¹ ὁμοιάζω, am like, resemble. ¹² ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ¹³ ὀμνύω, swear, take an oath. ¹⁴ δεύτερος, second. ¹⁵ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ¹⁶ πρίν, before, formerly. ¹⁷ δίς, twice. ¹⁸ ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹⁹ τρίς, thrice, three times. ²⁰ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²¹ κλαίω, weep, weep for. ²² πρωΐ, early in the morning, at dawn. ²³ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 15:2

καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, ^{1} δήσαντες ^{2} τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ. Καὶ ^{2} ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, ^{2} εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ^{3} δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, ^{3} λέγεις. ^{3} Καὶ κατηγόρουν ^{4} αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά: ὁ δὲ ^{4} Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ^{3} Τὸε, πόσα ^{5} σου καταμαρτυροῦσιν. ^{6} ^{5} Ό δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι ^{7} οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν ^{8} τὸν Πιλάτον.

Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἔνα δέσμιον, ο ὅνπερ 6 ήτοῦντο. Την δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν 7 συστασιαστῶν δεδεμένος, οἴτινες ἐν τῆ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. Καὶ ἀναβοήσας ό ὅχλος 8 ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἀεὶ έποίει αὐτοῖς. Ὁ δὲ 9 Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Θέλετε ἀπολύσω

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² δέω, bind, tie. ³ ἀποφέρω, carry off, bear away. ⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ⁵ πόσος, how many? how great? ⁶ καταμαρτυρέω, bear witness against, testify against. ⁷ οὐκέτι, no longer, no more. ⁸ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁹ ἐορτή, ῆς, ἡ, feast, festival. ¹⁰ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹¹ ὅσπερ, very one who. ¹² Βαραββᾶς, ᾶ, ὁ, Barabbas. ¹³ συστασιαστής, ὁ, fellow insurgent. ¹⁴ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁵ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ¹⁶ ἀναβοάω, cry out, shout upwards. ¹⁷ ἀεί, always, ever.

Κατὰ Μᾶρκον 15:10 Byzantine NT

ύμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; Ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι 10 διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. Οἱ δὲ 11 άργιερεῖς ἀνέσεισαν² τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν³ άπολύση αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος 12 ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε ποιήσω ου λέγετε βασιλέα των Ιουδαίων; Οἱ δὲ πάλιν 13 ἔκραξαν, Σταύρωσον⁴ αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν 14 αὐτοῖς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσοτέρως⁵ ἔκραξαν, Σταύρωσον⁴ αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος 15 βουλόμενος τῷ ὄχλω τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν: καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας⁸ ἵνα σταυρωθῆ.4

Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, 12 16
ὅ ἐστιν πραιτώριον, 13 καὶ συγκαλοῦσιν 6 ὅλην τὴν
σπεῖραν. 15 Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν, 17 καὶ 17

¹ φθόνος, ου, ό, envy, grudge. ² ἀνασείω, stir up, incite. ³ Βαραββᾶς, ᾶ, ὁ, Barabbas. ⁴ σταυρόω, crucify. ⁵ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁶ βούλομαι, wish, will. ⁷ ἱκανός, sufficient, able. ⁸ φραγελλόω, flog, scourge. ⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ¹¹ ἔσω, within, inside. ¹² αὐλή, ῆς, ἡ, courtyard, enclosed open space. ¹³ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ¹⁴ συγκαλέω, call together. ¹⁵ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁷ πορφύρα, ας, ἡ, purple (cloth), purple garment.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 15:18

περιτιθέασιν¹ αὐτῷ πλέξαντες² ἀκάνθινον³ στέφανον,⁴ 18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων: καὶ ἔτυπτον⁵ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν 19 καλάμῳ,⁶ καὶ ἐνέπτυον⁻ αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα⁵ προσεκύνουν αὐτῷ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν⁵ αὐτῷ, 20 ἐξέδυσαν¹ο αὐτὸν τὴν πορφύραν,¹¹ καὶ ἐνέδυσαν¹² αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν¹³ αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν¹⁴ αὐτόν.

Καὶ ἀγγαρεύουσιν¹5 παράγοντά¹6 τινα Σίμωνα 21
 Κυρηναῖον,¹7 ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ,¹8 τὸν πατέρα
 Ἀλεξάνδρου¹9 καὶ Ῥούφου,²0 ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν²¹ αὐτοῦ. Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ²² τόπον, ὅ 22
 ἐστιν μεθερμηνευόμενον²³ Κρανίου²⁴ Τόπος. Καὶ 23
 ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον²⁵ οἶνον:²6 ὁ δὲ οὐκ

¹ περιτίθημι, place around, put around. ² πλέκω, plait, weave. ³ ἀκάνθινος, of thorns, thorny. ⁴ στέφανος, ου, ό, crown, garland. ⁵ τύπτω, smite, beat. ⁶ κάλαμος, ου, ό, reed, reed-pen. ⁷ ἐμπτύω, spit upon. ⁸ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁹ ἐμπαίζω, mock. ¹⁰ ἐκδύω, take off, put off. ¹¹ πορφύρα, ας, ή, purple (cloth), purple garment. ¹² ἐνδύω, put on, clothe. ¹³ ἐξάγω, lead out. ¹⁴ σταυρόω, crucify. ¹⁵ ἀγγαρεύω, compel, press into service. ¹⁶ παράγω, pass by, depart. ¹⁷ Κυρηναίος, ου, ό, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁸ ἀγρός, ου, ό, field, farm. ¹⁹ Ἰλέξανδρος, ου, ό, Alexander. ²⁰ Ροῦφος, ου, ό, Rufus. ²¹ σταυρός, οῦ, ό, cross. ²² Γολγοθᾶ, ή, Golgotha. ²³ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ²⁴ κρανίον, ου, τό, skull. ²⁵ σμυρνίζω, mix with myrrh, mingle with myrrh. ²⁶ οίνος, ου, ό, wine.

Κατὰ Μᾶρκον 15:24 Byzantine NT

ἔλαβεν. Καὶ σταυρώσαντες αὐτόν, διαμερίζονται 24 ίμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον³ ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρη. Ήν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν¹ αὐτόν. Καὶ ἦν ἡ 25 έπιγραφη ^{4} της αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, ^{6} Ό βασιλεύς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ σὺν αὐτῶ σταυροῦσιν 27 δύο ληστάς, ^{7} ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων ^{8} αὐτοῦ. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ 28 άνόμων⁹ ἐλογίσθη. ^{10} Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ^{11} 29 έβλασφήμουν 12 αὐτόν, κινοῦντες 13 τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐά, 14 ὁ καταλύων 15 τὸν ναὸν 16 καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, 17 σῶσον σεαυτόν, 18 καὶ 30 κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 19 Όμοίως 20 καὶ οἱ ἀρχιερεῖς 31 έμπαίζοντες 21 πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Ὁ 32 χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ

¹ σταυρόω, crucify. ² διαμερίζω, divide, distribute. ³ κλήρος, ου, ό, lot, portion. ⁴ ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, inscription, title. ⁵ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁶ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ⁷ ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand. ⁸ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ⁹ ἄνομος, lawless, without law. ¹⁰ λογίζομαι, calculate, consider. ¹¹ παραπορεύομαι, go beside, go past. ¹² βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹³ κινέω, move, stir. ¹⁴ οὺά, aha! ah! ¹⁵ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁶ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ¹⁷ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁸ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁹ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ²⁰ ὁμοίως, likewise, in like manner. ²¹ ἐμπαίζω, mock.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 15:33

τοῦ σταυροῦ, ^{1} ἴνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι ^{2} αὐτῷ ἀνείδιζον ^{3} αὐτόν.

Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, 4 σκότος 5 ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν 33 γῆν ἔως ὤρας ἐνάτης. Καὶ τῆ ὤρα τῆ ἐνάτη ἐβόησεν ^{7} 34 ό Ἰησοῦς φωνῆ μεγάλη, λέγων, Ἐλωΐ, Ελωΐ, λιμὰ σαβαχθανί; "Ο έστιν μεθερμηνευόμενον, " Ο θεός μου, ὁ θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες; $^{^{12}}$ Καί τινες τῶν ^{35} παρεστηκότων ^{13} ἀκούσαντες ἔλεγον, Ἰδού, Ἡλίαν ^{14} φωνεῖ. Δραμών δὲ εἶς, καὶ γεμίσας σπόγγον ε όξους, ^{19} περιθείς ^{20} τε καλάμω, ^{21} ἐπότιζεν ^{22} αὐτόν, λέγων, Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας 14 καθελεῖν 23 αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην έξέπνευσεν. 37 Kαὶ τὸ καταπέτασμα ^{25} τοῦ ναοῦ ^{26} ἐσχίσθη ^{27} εἰς δύο 38

 $^{^1}$ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ^{2} συσταυρόω, crucify together with. ^{3} δνειδίζω, reproach, revile. ^{4} ἕκτος, sixth. ^{5} σκότος, ους, τό, darkness. ^{6} ἕνατος, ninth. ^{7} βοάω, cry aloud, shout. ^{8} ἐλωΐ, Eloi, my God. ^{9} λιμά, why. ^{10} σαβαχθανί, thou hast forsaken me. ^{11} μεθερμηνεύω, translate, interpret. ^{12} ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ^{13} παρίστημι, be present, stand by. ^{14} Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ^{15} φωνέω, call, crow. ^{16} τρέχω, run, exercise myself. ^{17} γεμίζω, fill, load. ^{18} σπόγγος, ου, ὁ, sponge. ^{19} δξος, ους, τό, sour wine, vinegar. ^{20} περιτίθημι, place around, put around. ^{21} κάλαμος, ου, ὁ, reed, reed-pen. ^{22} ποτίζω, give drink to, cause to drink. ^{23} καθαιρέω, take down, pull down. ^{24} ἐκπνέω, breathe out, expire. ^{25} καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ^{26} ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ^{27} σχίζω, split, separate. ^{28} ἄνωθεν, from above, again. ^{29} κάτω, down, below. ^{30} κεντυρίων, ωνος, ὁ, centurion.

Κατὰ Μᾶρκον 15:40 Byzantine NT

παρεστηκως ^{1} ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράξας ἑξέπνευσεν, ^{3} εἶπεν, ^{4} Αληθως ^{4} ὁ ἄνθρωπος οὖτος υἰὸς ἤν θεοῦ. ^{3} Ησαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν ^{5} 40 θεωροῦσαι, ἐν αἶς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ^{6} καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου ^{7} τοῦ μικροῦ ^{8} καὶ Ἰωσῆ ^{9} μήτηρ, καὶ ^{1} Σαλώμη, ^{1} 0 αι καί, ὅτε ἦν ἐν τῆ Γαλιλαία, 41 ἡκολούθουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν ^{1} 1 αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι ^{1} 2 αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Καὶ ἤδη ὀψίας¹³ γενομένης, ἐπεὶ¹⁴ ἦν Παρασκευή,¹⁵ ὅ 42 ἐστιν προσάββατον,¹⁶ ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ 43 Ἡριμαθαίας,¹⁷ εὐσχήμων¹⁸ βουλευτής,¹⁹ ὅς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος²⁰ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ: τολμήσας²¹ εἰσῆλθεν πρὸς Πιλάτον, καὶ ἤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν²² εἰ ἤδη 44

 $^{^1}$ παρίστημι, be present, stand by. ^{2} έναντίος, opposite, hostile. ^{3} ένπνέω, breathe out, expire. ^{4} άληθώς, truly, really. ^{5} μακρόθεν, from afar, afar. ^{6} Μαγδαληνή, ῆς, ἡ, woman of Magdala, Magdalene. ^{7} Τάκωβος, James, Jacob. ^{8} μικρός, small, little. ^{9} Τωσῆς, ῆτος, ὁ, Joses. ^{10} Σαλώμη, ης, ἡ, Salome. ^{11} διακονέω, serve, minister. ^{12} συναναβαίνω, come or go up with, go up with. ^{13} δήνος, late. ^{14} έπεί, when, since. ^{15} παρασκευή, ῆς, ἡ, preparation. ^{16} προσάββατον, ου, τό, day before the Sabbath. ^{17} Άριμαθαία, ας, ἡ, Arimathea. ^{18} εὐσχήμων, honorable. ^{19} βουλευτής, οῦ, ὁ, councilor, member of a city council. ^{20} προσδέχομαι, receive, wait for. ^{21} τολμάω, dare, endure. ^{22} θαυμάζω, am amazed, marvel at.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 15:45

τέθνηκεν: ^{1} καὶ προσκαλεσάμενος ^{2} τὸν κεντυρίωνα, ^{3} ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ^{4} ἀπέθανεν. Καὶ γνοὺς ἀπὸ ^{4} 5 τοῦ κεντυρίωνος, ^{3} ἐδωρήσατο ^{5} τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. ^{4} 6 Καὶ ἀγοράσας ^{6} σινδόνα, ^{7} καὶ καθελών ^{8} αὐτόν, ἐνείλησεν ^{9} τῆ σινδόνι, ^{7} καὶ κατέθηκεν ^{10} αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ^{11} ὅ ῆν λελατομημένον ^{12} ἐκ πέτρας: ^{13} καὶ προσεκύλισεν ^{14} λίθον ἐπὶ τὴν θύραν ^{15} τοῦ μνημείου. ^{11} ^{47} Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ^{16} καὶ Μαρία Ἰωσῆ ^{17} ἐθεώρουν ποῦ ^{18} τίθεται.

Καὶ διαγενομένου¹⁹ τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ 16
 Μαγδαληνη¹⁶ καὶ Μαρία Ἰακώβου²⁰ καὶ Σαλώμη²¹
 ἠγόρασαν⁶ ἀρώματα,²² ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν²³
 αὐτόν. Καὶ λίαν²⁴ πρωΐ²⁵ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται 2
 ἐπὶ τὸ μνημεῖον,¹¹ ἀνατείλαντος²⁶ τοῦ ἡλίου.²⁷ Καὶ 3

¹ θνήσκω, die, am dying. ² προσκαλέω, summon. ³ κεντυρίων, ωνος, ό, centurion. ⁴ πάλαι, long ago, of old. ⁵ δωρέομαι, present, bestow. ⁶ ἀγοράζω, buy. ⁷ σινδών, όνος, ή, fine cloth, linen cloth. ⁸ καθαιρέω, take down, pull down. ⁹ ἐνειλέω, wrap in, wrap up. ¹⁰ κατατίθημι, lay (down), place. ¹¹ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ¹² λατομέω, hew out of a rock, hew stones. ¹³ πέτρα, ας, ή, rock. ¹⁴ προσκυλίω, roll up to, roll to. ¹⁵ θύρα, ας, ή, door, gate. ¹⁶ Μαγδαληνή, ής, ή, woman of Magdala, Magdalene. ¹⁷ Ιωσής, ήτος, ό, Joses. ¹⁸ πού, somewhere, about. ¹⁹ διαγίνομαι, go through, pass. ²⁰ Ἰάκωβος, James, Jacob. ²¹ Σαλώμη, ης, ή, Salome. ²² ἄρωμα, τος, τό, spice, perfume. ²³ ἀλείφω, anoint. ²⁴ λίαν, greatly, very. ²⁵ πρωΐ, early in the morning, at dawn. ²⁶ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ²⁷ ἥλιος, ου, ό, sun, sunlight.

Κατὰ Μᾶρκον 16:4 Byzantine NT

ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει¹ ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας ^{2} τοῦ μνημείου; ^{3} Καὶ ἀναβλέψασαι ^{4} 4 θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται¹ ὁ λίθος: ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. 5 Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον 5 καθήμενον έν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολην λευκήν: καὶ έξεθαμβήθησαν.¹⁰ Ό δὲ λέγει αὐταῖς, Mìn 6 ἐκθαμβεῖσθε: $^{^{10}}$ Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Nαζαρηνὸν $^{^{11}}$ τὸν έσταυρωμένον: 2 ήγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε: ἴδε, ὁ τόπος όπου ἔθηκαν αὐτόν. Άλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς 7 μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρω ὅτι Προάγει 13 ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν: ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθώς εἶπεν ὑμῖν. 8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον 14 ἀπὸ τοῦ μνημείου: 3 εἶχεν δὲ αὐτὰς τρόμος 15 καὶ ἔκστασις: 16 καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, έφοβοῦντο γάρ.

¹ ἀποκυλίω, roll away. ² θύρα, ας, ἡ, door, gate. ³ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ⁴ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁵ σφόδρα, exceedingly, greatly. ⁶ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ⁷ περιβάλλω, put around, clothe. ⁸ στολή, ῆς, ἡ, equipment, apparel. ⁹ λευκός, white, bright. ¹⁰ ἐκθαμβέομαι, amaze, be amazed. ¹¹ Ναζαρηνός, οῦ, ὁ, Nazarene, of Nazareth. ¹² σταυρόω, crucify. ¹³ προάγω, lead forth, go before. ¹⁴ φεύγω, flee, escape. ¹⁵ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹⁶ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy.

Byzantine NT Κατὰ Μᾶρκον 16:9

Αναστὰς δὲ πρωΐ¹ πρώτη σαββάτου ἐφάνη² πρῶτον 9
Μαρία τῆ Μαγδαληνῆ,³ ἀφ' ῆς ἐκβεβλήκει ἐπτὰ
δαιμόνια. Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν⁴ τοῖς μετ' 10
αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν⁵ καὶ κλαίουσιν.6 11
Κἀκεῖνοι² ἀκούσαντες ὅτι ζῆ καὶ ἐθεάθηδ ὑπ' αὐτῆς
ἠπίστησαν.9

Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν 12 ἐφανερώθη¹⁰ ἐν ἑτέρα μορφῆ, ¹¹ πορευομένοις εἰς ἀγρόν.
Κἀκεῖνοι⁷ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν⁴ τοῖς λοιποῖς: οὐδὲ 13 ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

"Υστερον¹³ ἀνακειμένοις¹⁴ αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα¹⁵ 14 ἐφανερώθη,¹⁰ καὶ ἀνείδισεν¹⁶ τὴν ἀπιστίαν¹⁷ αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν,¹⁸ ὅτι τοῖς θεασαμένοις⁸ αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, 15

 $^{^1}$ πρωΐ, early in the morning, at dawn. ^{2} φαίνω, shine, appear. ^{3} Μαγδαληνή, ής, ή, woman of Magdala, Magdalene. ^{4} ἀπαγγέλλω, announce, report. ^{5} πενθέω, mourn, lament. ^{6} κλαίω, weep, weep for. ^{7} κἀκείνος, and he, and she. ^{8} θεάοιμαι, look at, behold. ^{9} ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ^{10} φανερόω, reveal, manifest. ^{11} μορφή, ής, ή, form, shape. ^{12} ἀγρός, ου, ό, field, farm. ^{13} ὕστερον, lastly, afterward. ^{14} ἀνάκειμαι, recline, recline (at a meal). ^{15} ἕνδεκα, eleven, ^{11} ^{16} ὁνειδίζω, reproach, revile. ^{17} ἀπιστία, ας, ή, unbelief, unfaithfulness. ^{18} σκληροκαρδία, ας, ή, hardness of heart.

Κατὰ Μᾶρκον 16:16 Byzantine NT

Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἄπαντα, ^{1} κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάση τῆ κτίσει. ^{2} Ὁ πιστεύσας καὶ ^{1} 6 βαπτισθεὶς σωθήσεται: ^{5} δὲ ἀπιστήσας ^{3} κατακριθήσεται. ^{4} Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα ^{1} 7 παρακολουθήσει: ^{5} ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν: γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς: ^{6} ὄφεις ^{7} ^{1} 8 ἀροῦσιν: κὰν ^{8} θανάσιμόν ^{9} τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψη: ^{10} ἐπὶ ἀρρώστους ^{11} χεῖρας ἐπιθήσουσιν, ^{12} καὶ καλῶς ^{13} ἔξουσιν.

Ό μὲν οὖν κύριος, μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη¹⁴ 19 εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν¹⁵ ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. 20 Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ,¹⁶ τοῦ κυρίου συνεργοῦντος,¹⁷ καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος¹⁸ διὰ τῶν ἐπακολουθούντων¹⁹ σημείων. Ἀμήν.

¹ ἄπας, each, every. ² κτίσις, εως, ή, creation, creature. ³ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁴ κατακρίνω, condemn. ⁵ παρακολουθέω, follow closely, investigate. ⁶ καινός, new, fresh. ⁷ δφις, εως, ό, snake, serpent. ⁸ κἄν, and if, even if. ⁹ θανάσιμος, deadly, mortal. ¹⁰ βλάπτω, harm, injure. ¹¹ ἄρρωστος, sick, ill. ¹² ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹³ καλῶς, rightly, well. ¹⁴ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁵ καθίζω, seat, sit. ¹⁶ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁷ συνεργέω, work together. ¹⁸ βεβαιόω, confirm, secure. ¹⁹ ἐπακολουθέω, follow after, follow close after.